

Wstęp

Podstawowym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego poprzez działania kontrolne, badawcze, oświatowe prowadzone w środowisku pracy, zamieszkania, nauki, wychowania i wypoczynku. Kierunki działań zostały określone w Planie Zasadniczych Zadań na 2024 rok, który jest sporządzony w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego. Realizacja planu ma ścisły związek z polityką zarządzania określoną przez kierownictwo Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podkarpackiego. Plan Zasadniczych Zadań, plan kontroli oraz pobierania próbek na 2024r. został zrealizowany, poza sytuacjami związanymi z likwidacją obiektów, zawieszeniem działalności. W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzano kontrole planowe wynikające z harmonogramu kontroli oraz kontrole dodatkowe: akcyjne, sprawdzające, interwencyjne. Stosowane procedury kontroli i pobierania próbek oparte są na obowiązujących przepisach prawnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie w 2024r. realizował na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego zadania z zakresu zdrowia publicznego mające na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Wykonywane zadania wynikają z zapisów ustawy z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 416).

Zadania te były realizowane poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności i żywienia, higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Dużą rolę w dbałości o bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców pełni działalność laboratoryjna stacji, umożliwiającą wykonywanie badań oraz prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

W Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Krośnie został wdrożony i jest nadal doskonalony system zarządzania spełniający wymagania obowiązujących norm:

- PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”,
- PN-EN ISO/IEC 17020 ”Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”

z uwzględnieniem mających zastosowanie dokumentów Polskiego Centrum Akredytacji i organizacji International Laboratory Accreditation Cooperation będącej nadrzędnym organem na arenie międzynarodowej w dziedzinie akredytacji laboratoriów i jednostek inspekcyjnych.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Dokonując oceny sytuacji epidemiologicznej miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego należy stwierdzić, że w 2024r. do PSSE w Krośnie wpłynęło ogółem 8461 zgłoszeń dotyczących podejrzeń/ zachorowań na choroby zakaźne oraz zgłoszeń dodatknych wyników badań biologicznych czynników chorobotwórczych. Zareportowano ogółem 7003 zachorowań do NIZP-PZH oraz 18 przypadków gruźlicy do Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. W związku z otrzymanymi zgłoszeniami zachorowań i dodatknych wyników badań laboratoryjnych przeprowadzono ogółem 7212 dochodzeń epidemiologicznych. Nadzorem epidemiologicznym objęto 7669 osób

Działania realizowane podczas dochodzeń epidemiologicznych obejmujących osoby chore i narażone na zakażenie:

1. Przekazywanie informacji merytorycznych dotyczących istoty zachorowania, dróg szerzenia się określonego zakażenia ze zwróceniem szczególnej uwagi na sposoby postępowania zmierzające do przecięcia dróg szerzenia zakażenia i ochrony osób z kontaktu przed zakażeniem/zachorowaniem.
2. W ramach nadzoru sanitarnego w przypadku zachorowań na niżej wymienione choroby, realizowano dodatkowo działania p/epidemiczne:
 - Salmonelloza - pobierano badania kontrolne od wszystkich osób z kontaktu. W przypadku ogniska epidemicznego wystosowano zgłoszenie do powiatowego lekarza weterynarii.
 - Tularemia- w przypadku pojedynczego zachorowania przekazano zgłoszenie do powiatowego lekarza weterynarii.
 - Grypa- realizowany jest program SENTINEL we współpracy z lekarzami POZ.
 - Gruźlica- monitorowany jest przebieg leczenia gruźlicy aż do momentu uzyskania wyleczenia. Ponadto, wszystkie osoby z kontaktu narażone na zakażenie gruźlicą kierowane są do lekarzy POZ celem objęcia nadzorem lekarskim. W 2024r. nie potwierdzono zakażenia gruźlicą u osób z bezpośredniego kontaktu.
 - Narażenie na wściekliznę – realizowana jest współpraca z powiatowym lekarzem weterynarii w celu objęcia nadzorem weterynaryjnym zwierząt i wykluczenia ewentualnego zagrożenia wścieklizną. W 2024r. przekazano 95 zleceń obserwacji zwierząt. Wszystkie obserwacje zwierząt – negatywne.
 - Wirusowe Zapalenie Wątroby Typ A, Typ B, Typ C - wszystkie osoby z kontaktu narażone na zakażenie kierowane są do lekarzy POZ celem objęcia nadzorem lekarskim. W przypadku WZW B – osoby z kontaktu poddawane są szczepieniom ochronnym po wcześniejszej diagnostyce i kwalifikacji lekarskiej. Szczepionka wydawana jest bezpłatnie do podmiotu leczniczego wykonującego szczepienie. W przypadku WZW typ C szczepionka wydawana jest dla osoby chorej.
 - Zgłoszenia drobnoustrojów wielolekoopornych KPC, NDM, OXA-48 – realizowany jest monitoring sytuacji epidemiologicznej i stanu zdrowia pacjentów w ścisłej współpracy z Zespołami Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Realizowane są założenia Ministerstwa Zdrowia zawarte w opracowaniu „Pałeczki Enterobacterales wytwarzające karbapenemazy (CPE) -epidemiologia, diagnostyka, leczenie i profilaktyka zakażeń”. W 2024r. zakażenie i kolonizację szczepów wielolekoopornych stwierdzono u 73 osób (w 2023r-23 osoby). Wystąpił ogromny wzrost liczby zakażeń i kolonizacji drobnoustrojami wielolekoopornymi w porównaniu do roku ubiegłego.

3. W związku ze zgłaszaniem zakażeń/ zachorowań chorób zakaźnych realizowana jest stała współpraca z podmiotami leczniczymi, zespołami zakażeń szpitalnych, innymi powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi na terenie kraju oraz innymi inspekcjami.
4. Wszystkie zakażenia/ zachorowania na choroby zakaźne są rejestrowane i zgłaszane do NIZP-PZH w Warszawie oraz Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie.
5. W przypadku wystąpienia zdarzenia o zasięgu międzynarodowym lub zachorowania na szczególnie niebezpieczną chorobę zakaźną dokonywane jest zgłoszenie do krajowego punktu kontaktowego wspólnotowego systemu wczesnego ostrzegania i reagowania dla zapobiegania i kontroli zakażeń oraz chorób zakaźnych. W 2024r nie dokonywano zgłoszeń.

Dynamikę zachorowań na poszczególne choroby zakaźne przedstawiono w ujęciu tabelarycznym, w którym zawarto dane dotyczące zachorowań na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego w latach 2016-2024, na podstawie zgłoszeń zachorowań, które wpłynęły do PSSE w Krośnie z podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Daje to możliwość oceny globalnej sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatów objętych nadzorem oraz w zakresie poszczególnych chorób zakaźnych.

Lp.	Jednostka chorobowa / rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.	AIDS	--	--	--	--	1	--	--	--	--
2.	Zakażenie HIV (nowo wykryte)	2	--	1	5	---	2	1	2	7
3.	Cholera	--	--	---	---	---	--	--	--	--
4.	Dur brzuszny	--	--	---	---	---	--	--	--	--
5.	Dury rzekome A,B i C	--	--	---	---	---	---	--	--	--
6.	Salmonelozy: zatrucia pokarmowe posocznica inne zakażenia pozajelitowe	40 1 4	25 -- 2	29 --- 2	32 --- ---	68 1 ---	52 1 --	23 -- --	55 3 1	55 -- 1
7.	Czerwonka bakteryjna	--	--	---	---	---	--	--	--	--
8.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe w tym:	40	54	68	58	56	182	74	40	67
	Kampylobakteriozy	--	2	--	1	--	--	--	--	
	Yersiniozy	--	---	1	--	--	--	--	--	1
	Clostridium difficile	25	41	49	49	52	97	62	28	52
	E. coli biegunkotwórcza	5	4	2	2	2	4	1	--	4
	E. coli enterokrwotoczna	--	--	---	---	--	---	--	--	--
	E.coli inna i BNO	3	3	5	--	--	---	1	--	--
	Inne określone i nieokreślone	2	7	11	6	2	80	10	12	10
	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	8	7	12	5	3	1	7	7	7
9.	Inne bakteryjne zatrucia	---	---	1	---	---	--	1	--	-

	pokarmowe									
	w tym:									
	Gronkowcowe	--	---	---	---	---	--	--	--	--
	Jadem kiełbasianym	--	---	1	---	---	--	1	--	--
	Clostridium perfringens	--	---	---	---	---	--	--	--	--
	Inne określone i nieokreślone	--	--	---	---	---	--	--	--	--
	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2	--	--	---	---	---	--	--	--	--
10.	Giardioza (lamblioza)	1	5	2	8	4	4	1	8	1
11.	Kryptosporydioza	--	--	--	---	---	--	--	--	--
12.	Wirusowe zakażenia jelitowe	202	200	437	266	63	139	209	41	158
	w tym:									
	Rotawirusowe	60	105	108	181	28	50	156	8	81
	Norowirusowe	28	26	108	24	9	71	18	15	52
	Inne określone i nieokreślone	114	69	221	61	26	18	35	18	25
	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	54	71	101	97	19	38	61	7	26
13.	Biegunka i zakażenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	381	299	256	368	89	190	234	175	239
	w tym:									
	u dzieci do lat 2	52	56	55	58	14	28	31	19	30
14.	Dżuma	--	--	---	--	--	--	--	--	--
15.	Tularemia	---	---	---	1	--	--	--	1	--
16.	Wąglik	---	---	---	--	--	--	--	--	--
17.	Brucelloza	---	---	---	--	--	--	--	--	--
18.	Nosaczna	--	--	---	---	--	--	--	--	--
19.	Leptospiroza	--	--	1	---	--	--	--	1	--
20.	Yersinioza pozajelitowa	--	--	--	---	--	--	--	--	--
21.	Mikobakteriozy- inne i BNO	--	1	--	---	--	--	1	--	--
22.	Listerioza	--	1	---	2	--	--	--	--	1
23.	Tężec	--	--	---	--	--	--	--	--	--
24.	Błonica	--	--	---	--	--	--	--	--	--
25.	Krzusiec	57	5	--	1	1	--	--	--	76
26.	Płonica	105	170	159	126	33	5	54	196	374
27.	Odra	--	--	--	2	--	--	--	--	--
28.	Różyczka	2	9	8	2	1	--	--	2	1
29.	Ospa wietrzna	475	1256	741	926	352	475	665	414	1344
30.	Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka)	3	9	4	4	--	--	2	--	3

31.	Borelioza	62	163	240	150	134	127	200	245	215
32.	Wścieklizna	--	---	---	----	---	--	--	--	--
33.	Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę – profilaktyka wścieklizny (potrzeba szczepień)	43	48	39	36	28	31	32	34	35
34.	Nagminne porażenie dziecięce poszczepienne	--	--	--	--	--	--	--	--	--
35.	Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	1	--	--	2	--	--	--	2	1
36.	Wirusowe zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych	--	4	---	1	1	1	2	--	5
37.	Wirusowe zapalenie mózgu (inne niż przenoszone przez kleszcze)	--	--	---	---	---	--	--	--	1
38.	Zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze	--	--	---	---	---	--	--	3	3
39.	Inwazyjna choroba meningokokowa w tym:	--	1	--	1	---	--	--	1	--
	Posocznica	--	1	---	1	--	--	--	--	--
	zapalenie opon m.rdz. i/lub zapalenie mózgu	--	--	---	--	--	--	--	1	--
40.	Inwazyjna choroba wywołana przez Haemophilus influenzae w tym:	--	--	---	--	1	--	--	1	2
	Posocznica	--	--	---	---	--	--	--	1	1
	zapalenie opon m.rdz. i/lub zapalenie mózgu	--	--	---	---	1	--	--	--	1
41.	Inwazyjna choroba pneumokokowa w tym:	1	1	1	4	4	11	11	25	37
	Posocznica	---	----	---	1	1	3	3	3	13
	zapalenie płuc	1	1	---	3	3	10	10	22	33
	zapalenie opon m.rdz. i/lub zapalenie mózgu	---	----	---	1	1	--	--	1	--
	zapalenie otrzewnej	---	---	---	---	---	--	--	--	--
42.	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes w tym:	95	91	83	99	57	51	45	68	66
	Róża	95	91	83	98	57	51	45	67	66
	zespół wstrząsu toksycznego	--	--	--	1	--	--	--	1	--

	gorączka połogowa	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	inna określona i nieokreślona	--	--	--	--	--	--	--	--	--
43.	Gorączki krwotoczne	--	--	--	--	--	--	--	--	--
44.	Choroba wywołana przez hantawirusy	--	--	1	2	--	5	1	4	1
45.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu w tym:	3	1	3	2	--	--	--	1	2
	w innych chorobach objętych MZ-56	2	---	2	---	---	---	--	--	--
	inne określone i nieokreślone	1	1	1	1	---	---	--	--	--
46.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	2	5	3	2	3	1	3	3	12
47.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1	1	1	1	---	---	--	1	--
48.	Wirusowe zapalenie wątroby typ A	1	3	19	2	--	7	2	--	1
49.	Wirusowe zapalenie wątroby typ B	6	10	8	8	7	6	1	5	10
50.	Wirusowe zapalenie wątroby typ C	8	10	10	8	4	3	--	7	4
51.	Malaria	--	--	--	--	--	--	--	--	--
52.	Włośnica	--	--	--	--	--	--	--	--	--
53.	Wągrzyca	---	---	--	--	--	--	--	--	--
54.	Kiła	1	1	1	1	1	3	8	3	2
55.	Rzeżączka	1	--	2	1	--	1	--	1	2
56.	Bąblowica	1	2	--	1	1	1	1	3	6
57.	Legioneloza	--	1	--	--	3	1	--	--	5
58.	Gruźlica	29	20	18	24	18	11	17	22	18
59.	Encefalopatie gąbczaste – choroba Creutzfelda-Jacoba (CJD)	--	--	--	--	--	--	--	2	--
60.	Grypa ogółem w tym: - grypa potwierdzona badaniami genetycznymi i testem immunofluorescencyjnym - grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym	29 871	35 804	33 933	26 872	19 293	12801	17346	17758 29 423	2679 25 2654
61.	Zakażenia SARS-CoV-2 (Covid 19)	---	---	---	---	3815	7642	5731	1473	1466
62.	Zakażenia wirusem RSV	--	--	--	--	--	--	--	11	117

62.	Zgłoszenia szczepów bakterii wielolekoopornych KPC,NDM, OXA-48							11	23	73
-----	--	--	--	--	--	--	--	----	----	----

AIDS i nowo wykryte zakażenia HIV

Od 2021r. nie wpłynęły żadne nowe zgłoszenia zachorowania na AIDS, natomiast nowo wykryte zakażenia HIV występują na porównywalnym poziomie i jest to średnio 1 przypadek w roku.

Bakteryjne zakażenia i zatrucia pokarmowe

Corocznie występują zakażenia wywołane przez odzwierzęce pałeczki Salmonella. W 2024r. w porównaniu do 2023r. zmniejszyła się ilość zgłoszonych zachorowań. Na uwagę zasługuje fakt ponownego prawie 100% wzrostu zakażeń jelitowych wywołanych przez Clostridium difficile (zgłoszono 40 przypadków zachorowań) szczególnie u osób starszych po leczeniu antybiotykowym.

Giardioza (lamblioza)

Corocznie odnotowywane są zachorowania wywołane przez pierwotniaka Giardia duodenalis- w 2024r. zgłoszono tylko jedno zachorowanie na podstawie przeprowadzonych badań laboratoryjnych.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2024r. wystąpił ponowny wzrost zgłoszonych zachorowań wywołanych przez Rotawirusy (8 zachorowań w 2023r. do 81 zachorowań w 2024r.). Zachorowania wystąpiły przede wszystkim u dzieci nie szczepionych przeciwko rotawirusom. Wzrosła również diametralnie ilość zgłoszonych zachorowań wywołanych przez Norowirusy (15 zachorowań w 2023r. natomiast 52 zachorowania w 2024r.).

Krztusiec

W 2024r. zgłoszono 76 przypadków zachorowań na krztusiec. Zachorowania wystąpiły przede wszystkim u osób dorosłych oraz dzieci nieszczepionych przeciwko krztuścowi. Zachorowania występowały przez cały rok. Wzrost zachorowań jest skutkiem spadku wyszczepialności przeciwko krztuścowi w populacji dzieci, co powoduje zachwianie odporności populacyjnej.

Płonica

W 2024r. wystąpił 100% wzrost zachorowań – zgłoszono 374 przypadki płonicy (szkarlatyny) w porównaniu do roku poprzedniego. Jest to również największa liczba zachorowań w okresie od 2016r.

Różyczka

Wykazano w 2024r. jedno zachorowanie na różyczkę jako przypadek możliwy na podstawie rozpoznania lekarskiego uzyskanych badań laboratoryjnych przeprowadzonych w NIZP-PZH.

Ospa wietrzna

W 2024r. wystąpił trzykrotny wzrost zachorowań – zgłoszono 1344 przypadki, co jest największą ilością od analizowanego okresu od 2016r.

Borelioza

Występują stale zachorowania na boreliozę- zgłoszono 215 zachorowań. W większości przypadków zachorowania przyjmują postać skórną rumienia wędrującego, występuje również postać stawowa. W 2023r. nie stwierdzono neuroboreliozy.

Ostre Porażenie Wiotkie u dzieci do lat 2

W 2024r. zgłoszono jeden przypadek ostrego porażenia wiotkiego -porażenie wystąpiło u dzieci w wieku 5 lat. Wykonano badania w kierunku poliomyelitis w NIZP-PZH w Warszawie. Uzyskano wyniki ujemne, wykluczono zakażenie wirusem polio. U dziecka zdiagnozowano zespół Guillaina- Barrego.

Wirusowe zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu.

W 2024r. zgłoszono ogółem 9 zachorowań o podłożu wirusowym, w tym rozpoznano trzy przypadki kleszczowego zapalenia mózgu na podstawie przeprowadzonych badań laboratoryjnych. W pozostałych przypadkach nie ustalono czynnika etiologicznego.

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2024r. nie zgłoszono zachorowań inwazyjnych.

Inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*

W 2024r. wystąpiło dwa zachorowania pod postacią posocznicy i zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych. Zachorowania wystąpiły u osób dorosłych.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2024r. wystąpił bardzo duży wzrost zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* (25 zachorowań w 2023r. – do 37 zachorowań w 2024r.). Zachorowania inwazyjne przebiegały przede wszystkim pod postacią zapalenia płuc i posocznicy. Przebieg zachorowań inwazyjnych był ciężki doszło do zgonów pacjentów z zakażeniem inwazyjnym.

Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*

Zachorowania występowały pod postacią róży – zgłoszono 66 zachorowań.

Choroba wywołana przez Hantawirusy

Corocznie występują zachorowania wywołane przez wirusy Hanta. W 2024r. zgłoszono jedno zachorowanie, które przebiegało pod postacią ostrej niewydolności nerek. Zachorowanie wystąpiło u osoby młodej, doszło do wyzdrowienia.

Zapalenia mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych bakteryjne i nieokreślone

W 2014r. zgłoszono 14 zachorowań co stanowi trzykrotny wzrost w porównaniu do 2023r. Wszystkie zachorowania miały charakter sporadycznych, wszystkie osoby wyzdrowiały.

Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe Zapalenia Wątroby typ B oraz typ C – zgłoszono ogółem 14 zachorowań. Zakażenia wykrywane są u osób bez objawów chorobowych w związku z wykonywaniem badań z innych powodów. Wynika to z utajonego przebiegu zakażenia. Wszystkie osoby zostały objęte leczeniem. W 2024r. zgłoszono jedno zachorowanie na Wirusowe Zapalenie Wątroby typ A.

Kiła, Rzeżączka

Zachorowania zgłaszane corocznie na porównywalnym poziomie. W 2024r. zgłoszono 2 zachorowania na kiłę oraz 2 zachorowania na rzeżączkę.

Bąblowica

Zachorowania zgłaszane corocznie. W 2024r. zgłoszono sześć zachorowań, zmiany umiejscowione w wątrobie. Wszystkie osoby zostały objęte leczeniem chirurgicznym.

Legionelloza

W 2024r. zgłoszono 5 zachorowań wywołanych przez *Legionella pneumophila*. Wszystkie zachorowania przebiegały pod postacią zapalenia płuc.

Gruźlica

Zachorowania występują stale na porównywalnym poziomie. Wszystkie osoby chore prątkujące zostały objęte leczeniem szpitalnym w oddziałach gruźlicy i chorób płuc.

Grypa

Zgłoszenia grypy wyłącznie na podstawie wyników badań molekularnych, testem immunofluorescencyjnym oraz szybkimi testami antygenowymi. Na podstawie w/w badań zgłoszono 2679 przypadków grypy.

Zakażenia SARS-CoV-2

W 2024r. zgłoszono łącznie 1466 przypadków zachorowań, na porównywalnym poziomie z 2023r., w którym zgłoszono 1473 przypadki zachorowań. Przebieg zachorowań w większości przypadków był lekki i osoby leczone były w warunkach ambulatoryjnych. W wyniku zachorowania doszło do 9 zgonów osób chorych.

Od 2016r. nie występowały zachorowania na takie choroby zakaźne jak: cholera, dur brzuszny, dury rzekome ABC, czerwotka bakteryjna, E.coli enterokrwotoczną, bakteryjne zatrucia pokarmowe wywołane przez gronkowce oraz Clostridium perfringens, kryptosporidioza, dżuma, wąglik, nosacizna, bruceloza, yersinioza pozajelitowa, tężec, błonica, wścieklizna, nagminne porażenie dziecięce, gorączki krwotoczne, malaria, wągrzyca, włośnica.

Porównanie sytuacji epidemiologicznej zakażeń i zachorowań wirusem SARS-CoV-2 w latach 2020-2024

Kryterium porównania	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Ogólna liczba zgłoszonych zakażeń i zachorowań	3815	7642	5731	1473	1466
Liczba hospitalizacji	258	1050	481	149	58
Liczba zgonów ogółem	123	346	134	15	9

Porównanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie zgonów w latach 2020-2024

Przyczyny zgonów	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
COVID 19	123	346	134	15	9
Gruźlica	3	1	3	2	---
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	2	2	4	9	8
Choroba legionistów	1	---	--	--	1
Zapalenie jelita grubego wywołane przez Clostridium difficile	1	6	1	2	--
Inne posocznice paciorkowcowe – Streptococcus pyogenes	--	--	1	1	--
Grypa z zapaleniem płuc	--	--	1	2	2
Choroba Creutzfelda-Jacoba	--	--	--	2	--
Salmonelloza-posocznica	--	--	--	1	--
Zapalenie płuc wywołane pałeczką grypy Haemophilus influenzae	--	--	--	1	--
Zakażenie szczepami wiloletkoopornymi KPC, MBL,NDM, OXA (zapalenie płuc)	--	--	--	6	2

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2024r. zarejestrowano 23 ogniska zakażeń przenoszonych drogą pokarmową, w tym:

- **2 ogniska** w Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim w Krośnie wywołane przez:
 - * Clostridium difficile – zachorowało 3 osoby
 - * Rotawirusy zachorowało 3 osoby
- **1 ognisko** w Szpitalu i Sanatorium Zimowit w Rymanowie Zdroju – wywołane przez Norowirusy – zachorowało 25 osób
- **1 ognisko** w Sanatorium Świerkowy Zdrój w Iwoniczu-Zdroju – wywołane przez Norowirusy – zachorowało 29 osób
- **19 ognisk** w środowiskach domowych wywołane przez:
 - * Rotawirusy (4 ogniska- zachorowało 9 osób)
 - * Salmonella enteritidis (9 ognisk – zachorowało 25 osób)
 - * Salmonella Derby (1 ognisko- zachorowało 2 osoby)
 - * czynnik nie ustalony (5 ognisk- zachorowało 10 osób)

II. Realizacja szczepień ochronnych

Obowiązkowe szczepienia ochronne realizowane są w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej oraz Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim w Krośnie. Wskaźniki stanu uodpornienia na dzień 31.12.2024r., obliczone na podstawie druku MZ-54 wskazują na stały spadek odsetka uodpornionych, co jest konsekwencją wzrastającej liczby rodziców, którzy nie realizują obowiązku szczepień w terminach określonych w obowiązujących przepisach prawa. Stwierdza się, że odporność zbiorowiskowa w grupie wiekowej dzieci do lat 3 nie została osiągnięta w przypadku chorób dla których realizowane są szczepienia (WZW typ B, błonica, tężec, krztusiec, poliomyelitis, odra, świnka, różyczka, zakażenia Haemophilus influenzae typ B, Streptococcus pneumoniae). W związku z tym występuje zwiększone ryzyko wystąpienia zachorowań i związanych z nimi powikłań z uwagi na niski odsetek uodpornionych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie na podstawie kwartalnych raportów o przypadkach nie wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych wystosował do rodziców/opiekunów dzieci 610 wystąpień, z czego zaszczepionych zostało 46 dzieci. W postępowaniu przedegzekucyjnym wystosowano 31 upomnień, po upomnieniu zaszczepione zostało 1 dziecko. Skierowano 13 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Na koniec roku 2024r. na podstawie kwartalnych raportów o przypadkach nie wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych, z podmiotów leczniczych, wykazano 483 rodziców nie realizujących obowiązku szczepień, nie szczepionych jest 617 dzieci.

III. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą

Działalność lecznicza realizowana przez stacjonarne i całodobowe podmioty lecznicze

W ewidencji znajduje się 8 szpitali. Kontrolą objęto 5 obiektów.

Wojewódzki Szpital Podkarpacki w Krośnie – szpital posiada certyfikat ISO 9001: 2015 ważny do 11.04.2026r. oraz certyfikat Centrum Monitorowania Jakości w służbie zdrowia ważny do dnia 17.01.2027 roku. W 2024r. w placówce zostały zrealizowane inwestycje, które wpłynęły na poprawę stanu techniczno-sanitarnego:

1. W ramach realizacji zadania „Montaż systemu sygnalizacji pożaru oraz drzwi ppoż. rozdzielających strefy ppoż. w budynkach Szpitala” wykonuje się rozbudowę systemu sygnalizacji pożarowej (SSP) oraz rozbudowę dźwiękowego systemu ostrzegawczego (DSO) w pomieszczeniach:

a) Oddziału Chirurgii Ogólnej, Onkologicznej i Naczyniowej

b) Oddziału Chorób Wewnętrznych i Metabolicznych

c) Oddziału Urologii i Urologii Onkologicznej

d) Oddziału Gastroenterologicznego

e) Szpitalnego Oddziału Ratunkowego

f) technicznych, magazynowych i innych na poziomie -1 bud. A

2. W ramach realizacji zadania „Doposażenie i Modernizacja Szpitalnego Oddziału Ratunkowego z Izbą Przyjęć Planowych wraz z współpracującymi pracownikami diagnostycznymi Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie” wykonano:

a) remont pomieszczenia A237 szpitalnego Oddziału Ratunkowego w budynku A – poziom „0” pod potrzeby utworzenia WC dla niepełnosprawnych.

b) wymianę istniejących posadzek na posadzki z wykładziny homogenicznej, elastycznej PCV z winylu w wybranych pomieszczeniach Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

3. Dodatkowo w ramach zadania „Przebudowa pomieszczeń byłego bloku operacyjnego i ZOL pod potrzeby Oddziału i Poradni Dermatologicznej w budynku przy ul. Grodzkiej 45” Szpitala będzie prowadził roboty związane z przebudową pomieszczeń na poziomie „0” w budynku przy ul. Grodzkiej 45 w celu dostosowania pomieszczeń dla Oddziału i Poradni Dermatologicznej.

Planowane są prace:

Oddział Kardiologiczny - wykonanie dokumentacji projektowej na przebudowę pomieszczeń, w tym na wymianę posadzek,

Oddział Dermatologiczny - w związku z planowaną realizacją projektu transgranicznego niezbędne będzie przeniesienie oddziału na poziom 0 budynku. W ramach projektu będzie wykonana wymiana posadzek,

Oddział Gastroenterologii: planowana wymiana posadzek.

Nadzór nad sytuacją epidemiologiczną szpitala prowadzi Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Kwalifikacje poszczególnych członków spełniają wymagania obowiązujących przepisów prawa. Kontrole wewnętrzne prowadzone są na podstawie planu kontroli. W podmiocie leczniczym obowiązują procedury p/epidemiczne opracowane przez członków zespołu ds. kontroli zakażeń. W roku 2023 dokonano całościowego przeglądu i aktualizacji obowiązujących procedur. W roku 2024r. zaktualizowano procedurę „Postępowanie ze sprzętem poddawany sterylizacji”. Wcześniejsze wydania procedur pozostały w obszarach, gdzie nie wystąpiły zmiany. Prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych oraz drobnoustrojów alarmowych. Częstotliwość występowania zakażeń określana jest na podstawie odsetka zakażeń szpitalnych dla całego szpitala oraz odsetka zakażeń szpitalnych dla poszczególnych oddziałów. W roku 2024 zgłoszono 9 ognisk epidemicznych w tym: 4 ogniska epidemiczne SARS-CoV-2 (objęły ogółem 22 pacjentów), 2 ogniska wywołane przez wirus grypy typ A (objęło 20 pacjentów), 1 ognisko wywołane przez *Clostridium difficile* (objęło 3 osoby), 1 ognisko wywołane przez Rotawirusy (objęło 3 pacjentów), 1 ognisko *Enterococcus fecium* VRE (objęło 8 osób), 1 ognisko wywołane przez

Klebsiella pneumoniae MBL, NDM (objęło 39 pacjentów z zakażeniem oraz 35 pacjentów z kolonizacją czynnika chorobotwórczego). Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych podejmuje i koordynuje działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń polegających na: izolacji kontaktowej pacjentów dodatnich, przestrzeganiu zasad higieny, wzmożeniu reżimu sanitarnego- zwiększenie częstotliwości sprzątania powierzchni szczególnie dotykowych, wykonywaniu badań przesiewowych u pacjentów ujemnych w kierunku CPE i VRE. Zwrócono uwagę, że w przypadku przenoszenia pacjenta do innego oddziału lub do innego szpitala należy poinformować personel o obowiązku izolacji (wpis do karty informacyjnej na pierwszej stronie). Natomiast w przypadku wypisywania pacjentów do domu należy wykonać badanie przesiewowe oraz przekazać informację rodzinie i pouczyć o zasadach postępowania. Pomimo podejmowanych działań – na dzień 26.09.2024r. obecność drobnoustroju w organizmie stwierdzono u 40 pacjentów.

Ognisko wywołane przez Klebsiella pneumoniae MBL, NDM- powoduje konieczność wyłączenia oddziałów i przeprowadzenia gruntownych zabiegów dezynfekcyjnych oraz zapewnienie warunków izolacji kontaktowej pacjentów z zakażeniem i kolonizacją. Jak widać podejmowane działania nie przynoszą efektu i stwierdza się obecność drobnoustroju u coraz większej liczby pacjentów w kilku oddziałach. Jest to sytuacja stwarzająca zagrożenie dla zdrowia i życia pacjentów hospitalizowanych jak również stwarza niebezpieczeństwo dla personelu. Na uwagę zasługuje fakt, iż występuje stały szybki wzrost zakażeń drobnoustrojami wielolekoopornymi. W związku z powyższym, konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na wykonywanie badań przesiewowych u pacjentów przyjmowanych do szpitala w celu wykrywania nosicielstwa tych drobnoustrojów jak i zapewnienie prawidłowych warunków izolacji pacjentów oraz szkolenie personelu medycznego i pomocniczego w zakresie zasad postępowania w sytuacjach hospitalizacji pacjentów zakażonych lub skolonizowanych drobnoustrojami wielolekoopornymi.

W zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące przeprowadzania szczepień ochronnych oraz realizacji programu szczepień ochronnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

INTERCARD N ZOZ Oddział Kardiologii Inwazyjnej i Angiologii Krosno, ul. Korczyńska 57

Szpital specjalizuje się w leczeniu chorych w ostrej fazie zawału serca oraz chorych w stanie bezpośredniego zagrożenia życia. Pomieszczenia spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia 26.03.2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2022r., poz. 402). W trakcie kontroli nie stwierdzono zaniedbań bieżącego stanu sanitarnego. Pomieszczenia utrzymane w czystości. Stan techniczny pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń.

W placówce działa Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych - skład osobowy jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Prowadzona jest ocena ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych. Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych prowadzi kontrole wewnętrzne w zakresie i z częstotliwością zgodną z wymaganiami przepisów prawnych. W trakcie kontroli wewnętrznych nie stwierdzono nieprawidłowości. Obowiązujące w placówce procedury przeciwepidemiczne są aktualizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i standardami. Pracownicy mają bezpośredni dostęp do aktualnych wydań procedur w formie papierowej oraz elektronicznej. W 2024r. nie zgłoszono żadnego ogniska epidemicznego. Pracownicy uczestniczą w szkoleniach z zakresu zapobiegania zakażeniom szpitalnym organizowanym przede wszystkim przez Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Na podstawie analizy ocenianych w trakcie kontroli dokumentów dotyczących zapobiegania

szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz dotyczących zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz sposobu dokumentowania tych działań – nie stwierdzono nieprawidłowości naruszających przepisy prawne.

Centrum Dializ Fresenius Ośrodek Dializ w Krośnie Stacja Dializ nr 26 Krosno, ul. Korczyńska 57

Ośrodek Dializ Nr 26 w Krośnie oferuje kompleksową opiekę nad pacjentami w różnych stadiach przewlekłej choroby nerek. Podmiot leczniczy obejmuje swoim zasięgiem powiaty: krośnieński, brzozowski, połowę powiatu strzyżowskiego. W strukturze organizacyjnej podmiotu leczniczego funkcjonują: stacja dializ, oddział nefrologii i poradnia nefrologiczna. Stacja dializ posiada 25 stanowisk dializacyjnych, oddział nefrologiczny dysponuje trzynastoma łózkami dla pacjentów wymagających hospitalizacji nefrologicznej. Liczba zabiegów dializ w ciągu dnia roboczego to ok. 65 dializ planowych (dializy prowadzone na 3 zmiany całodobowo od poniedziałku do soboty). Aktualnie, dializowanych jest ok. 123 pacjentów.

Pomieszczenia spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 26.03.2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2022r., poz. 402).

W placówce działa Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych - wszystkie osoby wchodzące w skład zespołu spełniają wymagania kwalifikacyjne. Prowadzone są systematyczne, okresowe szkolenia pracowników z zakresu zapobiegania zakażeniom szpitalnym.

Kontrola wewnętrzna prowadzona jest przez zespół kontroli zakażeń szpitalnych z częstotliwością zgodną z wymaganiami. W przeprowadzonych kontrolach wewnętrznych nie stwierdzono nieprawidłowości. Prowadzona jest dokumentacja dotycząca identyfikacji zakażeń szpitalnych oraz drobnoustrojów alarmowych. W 2024r. nie zgłoszono żadnych ognisk epidemicznych. W placówce obowiązują procedury p/epidemiczne ujednolicone dla całego podmiotu leczniczego opracowane i zatwierdzone do stosowania we wszystkich jednostkach organizacyjnych. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

MT Medic – Szpital Jednego Dnia Krosno, ul. Korczyńska 43

Pomieszczenia podmiotu leczniczego spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 26.03.2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2022r., poz. 402). W 2024r. obiekt nie był objęty kontrolą sanitarną.

Szpital Uzdrowiska Iwonicz S.A

Szpital Uzdrowiskowo-Rehabilitacyjny „Excelsior” Iwonicz-Zdrój, ul. Partyzantów 2 specjalizuje się w zakresie rehabilitacji reumatologicznej, neurologicznej i ortopedycznej u pacjentów z zaburzeniami sprawności ruchowej. W 2024r. obiekt nie był objęty kontrolą sanitarną. W trakcie kontroli w 2023r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szpital Uzdrowiska Rymanów S.A

Szpital i Sanatorium „ESKULAP” w Rymanowie-Zdroju ul. Parkowa 5 -kontrolę sanitarną przeprowadzono w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych jakie powinien

spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie. Do dezynfekcji sprzętu medycznego i powierzchni stosowane są preparaty dezynfekcyjne przeznaczone dla obszaru medycznego. Dla wszystkich stosowanych preparatów dezynfekcyjnych opracowano zasady ich stosowania z uwzględnieniem stężenia, czasu działania i zakresu ich stosowania. Narzędzia wymagające sterylizacji poddawane są procesowi dezynfekcji, mycia i suszenia, po czym transportowane są w odpowiednich pojemnikach do sterylizacji w Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim w Krośnie. Nadzór i działania w zakresie zapobiegania zakażeniom szpitalnym realizuje Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych powołany dla całego uzdrowiska Rymanów S.A. W 2024r. nie zgłoszono ognisk epidemicznych w obiekcie.

Szpital i Sanatorium „ZIMOWIT” w Rymanowie-Zdroju, ul. Leśna 4 - w 2024r. obiekt nie był objęty kontrolą sanitarną. Zgłoszono ognisko epidemiczne zakażenia pokarmowego. Podjęto działania zmierzające do ustalenia czynnika epidemiologicznego zachorowań oraz do ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażenia. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono czynnik etiologiczny - Norowirusy. Objawy chorobowe wystąpiły u 26 pacjentów.

Podkarpackie Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej „POLONIA” w Rymanowie-Zdroju, ul. Potockich 1

Szpital przeznaczony jest dla pacjentów wymagających odbycia rehabilitacji kardiologicznej po zabiegach kardiochirurgicznych i z niewydolnością krążenia. Pomieszczenia odpowiadają wymaganiom obowiązujących przepisów prawnych. W trakcie kontroli nie stwierdzono zaniedbań bieżącego stanu sanitarnego. Pomieszczenia utrzymane w czystości. Stan techniczny pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń.

Kontrolą sanitarną objęto również zakres przestrzegania przepisów dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz sposobu dokumentowania tych działań w odniesieniu do szpitali będących w strukturze Uzdrowiska Rymanów S.A., tj. „Eskulap”, „Zimowit”, Centrum Rehabilitacji Kardiologicznej. Ponadto, Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych obejmuje działaniami przeciwepidemicznymi obiekty sanatoryjne Uzdrowiska Rymanów. Nadzór nad sytuacją epidemiologiczną prowadzi Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

Kontrole wewnętrzne prowadzone są zgodnie z planem. Na podstawie przedstawionej do wglądu dokumentacji rejestracji zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych stwierdza się, że kwalifikacja zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych jest wykonywana na bieżąco. Prowadzone są rejestry zakażeń szpitalnych oraz drobnoustrojów alarmowych.

Szkolenia wewnątrzoddziałowe pracowników w zakresie zapobiegania zakażeniom szpitalnym są realizowane przez pielęgniarki epidemiologiczne.

W Uzdrowisku Rymanów obowiązują procedury przeciwepidemiczne, które są sprawdzane i aktualizowane.

Podmioty udzielające stacjonarnych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne

Zakład Opiekuńczo Lecznicy i Hospicjum Stacjonarne Krosno, ul. Grodzka 45

W 2024r. przeprowadzono kontrolę sanitarną, potwierdzono spełnienie wymagań sanitarno-higienicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie. W 2024r. nie zgłoszono ognisk epidemicznych. W dalszym ciągu utrzymuje się kolonizacja Klebsiella

pneumoniae OXA-48. Realizowane są badania kontrolne u pacjentki wcześniej z objawami zakażenia, aktualnie z utrzymującą się kolonizacją w przewodzie pokarmowym. Pacjentka przez cały czas pobytu w ZOL jest izolowana.

Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W ewidencji znajduje się:

- 166 obiektów realizujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne będące w strukturach publicznych ambulatoryjnych podmiotów leczniczych oraz ambulatoryjnych podmiotów leczniczych prowadzonych przez przedsiębiorców.
- skontrolowano ogółem 78 obiektów.

Stan techniczny pomieszczeń rzutu na stan sanitarny.

Stan techniczny pomieszczeń odpowiada obowiązującym aktualnie wymaganiom rozporządzenia.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- 1) Procedur p/epidemicznych i kontroli wewnętrznej w 7 placówkach
- 2) Realizacji programu szczepień ochronnych w 8 placówkach

Świadczeniodawcy wprowadzili stosowne zmiany, w celu usunięcia nieprawidłowości.

Nie stwierdzono innych nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Ocena procedur dezynfekcyjnych

W placówkach opracowane są procedury postępowania zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Procedury dotyczą higieny rąk, utrzymania czystości i dezynfekcji powierzchni dotykowych, bezdotykowych i zanieczyszczonych materiałem biologicznym, postępowania z narzędziami poddawanymi sterylizacji, postępowania z odpadami, postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny. W podmiotach leczniczych stosowane są środki do dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych, narzędzi oraz antyseptyki do rąk. Wszystkie preparaty dopuszczone są do obszaru medycznego, dostosowane do obszaru zastosowania.

Nieprawidłowości, które stwierdzono w trakcie kontroli w w/w podmiotach leczniczych dotyczyły braku wprowadzenia zmian i niedostosowania procedur postępowania z narzędziami poddawanymi sterylizacji - zasady monitoringu biologicznego, który powinien być wykonywany częściej niż 1x w miesiącu. Nieprawidłowości dotyczyły również realizacji kontroli wewnętrznych w podmiotach leczniczych.

Sterylizacja narzędzi

Sterylizacja narzędzi prowadzona wyłącznie w autoklawach. Monitoring skuteczności procesów sterylizacji prowadzony jest przez podmioty lecznicze. Kontrola skuteczności procesów sterylizacji obejmuje kontrolę parametrów fizycznych autoklawu oraz zastosowanie testów chemicznych i biologicznych do kontroli przebiegu procesów sterylizacji. W podmiotach, w których wydano decyzję dotyczyły wprowadzenia zmian w zakresie monitoringu biologicznego procesów sterylizacji.

Gospodarka odpadami medycznymi:

Segregacja odpadów medycznych prowadzona w miejscu powstawania. Podmioty posiadają uregulowaną gospodarkę odpadami medycznymi. Odpady odbierane są przez firmy specjalistyczne i przekazywane do utylizacji. Podmioty posiadają dokumentację

potwierdzającą oddanie i utylizację odpadów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

Indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie; indywidualne, specjalistyczne i grupowe praktyki lekarzy dentystów

W ewidencji znajduje się ogółem 206 obiektów:

- 28 indywidualnych praktyk lekarskich - wyłącznie indywidualne praktyki lekarzy dentystów,
- 174 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich ogółem w tym 43 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentystów,
- 4 grupowe praktyki lekarzy dentystów.

Kontrolą objęto 12 obiektów.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie monitoringu procesów sterylizacji w odniesieniu do aktualnych wytycznych rekomendowanych przez NIZP-PZH. Procedury zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym nie zostały zaktualizowane do aktualnie obowiązujących przepisów oraz standardów dostosowanych do zakresu świadczonych usług zdrowotnych w 2 podmiotach.

Świadczeniodawcy wprowadzili stosowne zmiany, w celu usunięcia nieprawidłowości.

Ocena procedur dezynfekcyjnych.

Świadczeniodawcy mają opracowane procedury postępowania zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Procedury dotyczą przede wszystkim higieny rąk, utrzymania czystości i dezynfekcji powierzchni dotykowych, bezdotykowych i zanieczyszczonych materiałem biologicznym, postępowania z narzędziami poddawanymi sterylizacji, postępowania z odpadami, postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny.

Stosowane są środki do dezynfekcji. Stosowane środki dezynfekcyjne dopuszczone do obszaru medycznego dostosowane do obszaru zastosowania.

Sterylizacja narzędzi

Sterylizacja narzędzi prowadzona wyłącznie w autoklawach. Monitoring skuteczności procesów sterylizacji prowadzony jest przez świadczeniodawców. Kontrola skuteczności procesów sterylizacji obejmuje kontrolę parametrów fizycznych autoklawu oraz zastosowanie testów chemicznych i biologicznych do kontroli przebiegu procesów sterylizacji.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi

Segregacja odpadów medycznych prowadzona jest w miejscu ich wytwarzania. Świadczeniodawcy posiadają uregulowaną gospodarkę odpadami medycznymi. Odpady odbierane są przez firmy specjalistyczne i przekazywane do utylizacji. Prowadzący działalność posiadają dokumentację potwierdzającą oddanie i utylizację odpadów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Indywidualne, specjalistyczne praktyki pielęgniarskie

W ewidencji znajduje się:

- 13 indywidualnych praktyk pielęgniarskich,
- 4 indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarskie.

W 2024r. zaplanowano 1 kontrolę, okazało się, że praktyka pielęgniarska została zlikwidowana.

Praktyki zawodowe - inne (fizjoterapeuci)

W ewidencji:

— 22 indywidualne praktyki fizjoterapeutyczne

Kontrolą objęto 3 obiekty. Nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydawano decyzji administracyjnych.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

W 2024r. Sekcja Higieny Komunalnej prowadziła kontrole stanu sanitarnego urządzeń do zaopatrywania w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, kontrolę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, ciepłej wody użytkowej.

Zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę

W ramach nadzoru nad jakością wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2024 oraz pobierał próby wody do badań celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami. W roku 2024 mieszkańcy powiatu zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia przez 17 wodociągów, które zajmują się zbiorowym zaopatrzeniem ludności w wodę przeznaczoną do spożycia na terenie powiatu krośnieńskiego i są w ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej. Powiat krośnieński liczy ogółem 152248 mieszkańców stałych w 11 gminach. Z wodociągów, w których jakość wody objęta jest nadzorem sanitarnym korzysta ok. 97 tys. mieszkańców powiatu.

Największym wodociągiem jest *Wodociąg sieciowy Krosno*, który zaopatruje ogółem około 75 tys. mieszkańców powiatu krośnieńskiego. Woda przeznaczona do spożycia z Wodociągu sieciowego Krosno dostarczana jest do 9 gmin powiatu, są to gminy: Rymanów, Chorkówka, Jedlicze, Miejsce Piastowe, Wojaszówka, Krościenko Wyżne, Korczyna, Iwonicz-Zdrój oraz miasto/gmina Krosno.

Za jakość dostarczanej wody z wodociągu Krosno odpowiada Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Krośnie Sp. z o. o., Krosno, ul. Fredry 12. Woda produkowana jest w 3 zakładach: ZUW „Wisłok” w Sieniawie, ZUW „Wisłok” Iskrzynia w Krościenku Wyżnym i ZUW „Jasiołka” w Szczepańcowej. Jakość produkowanej wody z w/w zakładów spełnia wymagania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Natomiast za jakość wody w sieci wodociągowej dostarczanej z wodociągu sieciowego Krosno, na terenie gminy Rymanów odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej w Rymanowie, a na terenie gminy Jedlicze odpowiada Jedlickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Jedlicze, ul. M. Konopnickiej 10.

Woda z wodociągu jest stale monitorowana w zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Laboratorium Pracowni Chemii i Bakteriologii Wody zlokalizowanym przy ZUW „Wisłok” w Sieniawie.

Badania jakości wody z wodociągu sieciowego Krosno wykonywane były w ramach wewnętrznej kontroli przez przedsiębiorcę oraz w ramach urzędowej kontroli. W badanej wodzie oznaczane były parametry zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia (Dz. U. z 2017r., poz.

2294) w zakresie oznaczeń objętych monitoringiem z grupy A i grupy AB. Skontrolowano wszystkie w/w zakłady uzdatniania wody oraz laboratorium przy ZUW Sieniawa.

Ogółem w ramach nadzoru sanitarnego pobrano: 17 próbek, w tym 16 zgodnie z harmonogramem: 14 próbek do badań parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych (grupy A), 2 próbki z grupy AB, poza harmonogramem: 1 próbka do badań mikrobiologicznych (grupa A) w związku z podejrzeniem zatrucia. Jakość próbki wody pobranej poza harmonogramem odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.

Na koniec 2024 roku jakość wody produkowanej w wodociągu sieciowym Krosno została oceniona jako dobra.

Poza wodociągiem krośnieńskim na terenie powiatu funkcjonują wodociągi podległe spółkom wodnym, uzdrowiskom, wodociągom gminnym o produkcji wody poniżej 100m³/d oraz od 100 -1000m³/d.:

Wodociągi Spółek Wodnych: Cergowa, Jaślicka, Teodorówka, Łączki Jagiellońskie, Łęki Dukielskie - Wietrzno. Wodociągi te łącznie zaopatrują ok. 5292 mieszkańców. Badania jakości wody w wodociągach wykonywane były w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przez właścicieli oraz w ramach urzędowej kontroli. Skontrolowano wszystkie urządzenia wodociągowe, przeprowadzone kontrole stanu techniczno-sanitarnego urządzeń wodociągowych, zbiorników wody czystej, ujęć - nie wykazały nieprawidłowości. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi realizowane były przez właścicieli wodociągów w ramach wewnętrznej kontroli. Wszyscy właściciele wodociągów z tej grupy zlecali pobranie prób wody i wykonanie badań do Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Krośnie. W trakcie roku w jednym wodociągu spółki wodnej wystąpiło jednorazowe przekroczenie parametru chloroformu w próbkach wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej z grupy AB, pozostałe badane parametry nie były kwestionowane. O powyższym poinformowano zarządcę wodociągu i zobowiązano do podjęcia działań w celu obniżenia wartości tego parametru do poziomu określonego w rozporządzeniu i przedłożeniu wyników badań wody PPIS w Krośnie. Kolejne badania wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej nie potwierdziły przekroczenia parametru.

W trakcie roku jakość produkowanej wody przeznaczonej do spożycia we wszystkich wodociągach odpowiadała wymaganiom rozporządzenia. Na koniec roku jakość produkowanej wody została oceniona jako odpowiadająca wymaganiom.

Wodociągi Uzdrowisk: wodociąg uzdrowiskowy Uzdrowiska Rymanów- ujęcia podziemne i Potok Czarny (w porównaniu z rokiem ubiegłym wodociąg uzdrowiskowy „Potok Czarny” Rymanów Zdrój „Uzdrowiska Rymanów” S.A., który należał do grupy innych podmiotów został włączony do wodociągu sieciowego ujęć podziemnych). Łącznie zaopatruje ok. 480 odbiorców stałych, prowadzony był monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi realizowany w ramach wewnętrznej kontroli przez producentów wody i w ramach urzędowej kontroli. Próbki wody do badań pobierane były w zakresie oznaczeń parametrów z grupy A i grupy AB zgodnie z ustalonymi harmonogramami.

Natomiast *Wodociąg „Excelsior”* w Iwoniczu Zdroju jest w grupie innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

W trakcie roku jakość produkowanej wody przeznaczonej do spożycia w w/w wodociągach odpowiadała wymaganiom rozporządzenia. Na koniec roku jakość produkowanej wody została oceniona jako odpowiadająca wymaganiom.

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje 10 wodociągów podległych gminom.

Badania jakości wody w wodociągach wykonywane były w ramach wewnętrznej kontroli przez właścicieli oraz w ramach urzędowej kontroli.

W trakcie roku w jednym z wodociągów wystąpiło jednorazowe przekroczenie parametru chloroformu w próbkach wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej z grupy AB, natomiast w innym wystąpił problem z parametrem mętności. Pozostałe badane parametry nie były kwestionowane. O powyższym poinformowano zarządców wodociągów i zobowiązano do podjęcia działań w celu obniżenia wartości tych parametrów do poziomu określonego w rozporządzeniu i przedłożeniu wyników badań wody PPIS w Krośnie. Kolejne badania wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczenia parametrów. W trakcie roku odbierano sygnały od mieszkańców o złej jakości wody, zdarzało się to w szczególności po wystąpieniu awarii bądź prowadzonych pracach eksploatacyjnych na sieci. W związku z coraz częstszymi incydentami przekroczeń mętności zostały podjęte przez zarządcę wodociągu działania polegające na przeprowadzeniu prac związanych z czyszczeniem sieci wodociągowej przez specjalistyczną firmę. Czyszczenie odbywało się w godzinach nocnych metodą hydropneumatyczną z użyciem urządzenia do kompensacji uderzeń hydraulicznych i przyspieszacza prędkości przepływu medium czyszczącego. Po zakończonych zabiegach czyszczeń zostały wykonane badania kontrolne, które potwierdziły dobrą jakość wody.

W trakcie roku jakość wody pobierana w ramach nadzoru sanitarnego i w ramach wewnętrznej kontroli odpowiadała wymaganiom rozporządzenia. Na koniec roku jakość produkowanej wody w tej grupie wodociągów została oceniona jako odpowiadająca wymaganiom.

Ogółem w 2024r. w nadzorowanych wodociągach przeprowadzono 41 kontroli, pobrano 118 próbek wody do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Wydano łącznie: 2 decyzje zatwierdzające laboratoria, 2 decyzje o opłacie.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W ewidencji tut. Stacji znajduje się 26 urządzeń wodnych, w tym 25 wodociągów szkolnych oraz 1 wodociąg uzdrowiskowy „Excelsior” w Iwoniczu Zdroju „Uzdrowisko Iwonicz” S.A., który zaopatruje ok. 386 osób (w tym: zameldowani, obsługa i kuracjusze), skontrolowany w 2024r. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektu.

W 2024r. wodociągi szkolne nie były planowane do kontroli.

Inwestycje na wodociągach.

W 2024r. zakończono prace związane z modernizacją Wodociągu sieciowego Korczyna II. Wodociąg ten został zmodernizowany w zakresie: rozbudowy i przebudowy wyposażenia technologicznego na obiekcie, tj. urządzeń i instalacji do koagulacji i filtracji, pomp wody surowej, układu zasilania i płukania filtrów oraz instalacji dezynfekcji wody uzdatnionej. Zmodernizowana i przebudowana stacja uzdatniania wody nie będzie wymagała stałej obsługi. Projekt ten obejmował również przebudowę ujęcia wody powierzchniowej na potoku Marcinek, prace te zostały zrealizowane w 2024r.

Modernizacja rozpoczęła się także na wodociągu Chorkówka na ujęciu w Szczepańcowej. Wybudowany został nowy budynek techniczny oraz rozpoczęły się prace związane z budową wodociągu przesyłowego z SUW w Szczepańcowej należącego do wodociągu sieciowego Krosno planowane w przyszłości jako awaryjne zaopatrzenie w wodę do picia dla wodociągu

Chorkówka. Będą one polegały na poprowadzeniu sieci wodociągowej – magistrali przez wody rzeki Jasiołka, wykonanie dodatkowych studni infiltracyjnych, wymianę pomp i instalacji elektrycznych w studniach już istniejących.

Studnie publiczne

W ewidencji znajduje się 66 studni publicznych zlokalizowanych na terenie miasta Krosna - 65 i 1 studnia publiczna w Dukli. Wszystkie studnie są wyłączone z eksploatacji.

Ocena jakości ciepłej wody użytkowej

W 2024r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie prowadził bieżący nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii Legionella sp. Badania wykonywane były w ramach nadzoru i kontroli wewnętrznej w budynkach leczniczych i zamieszkania zbiorowego. W ramach bieżącego nadzoru pobrano 33 próbki wody, badania obejmowały 11 obiektów. Badane próbki wody nie wykazały przekroczeń.

W związku z wystąpieniem w ubiegłym roku ogniska wywołanego przez bakterie z rodzaju Legionella sp. na terenie województwa podkarpackiego wzmożono szczególny nadzór nad instalacjami wody ciepłej w obiektach zamieszkania zbiorowego, w szczególności w szpitalach, domach opieki, obiektach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. W związku z powyższym prowadzone były następujące działania:

- wysyłano pisma kierowane do szpitali, zoli, sanatoriów, domów pomocy przypominające o wzmożeniu szczególnego nadzoru nad instalacjami ciepłej wody jak również zagrożeń wynikających z systemów chłodniczych i instalacji klimatyzacyjnych oraz informujące dyrektorów obiektów o obowiązkach wynikających z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dotyczącego wykonywania badań ciepłej wody w kierunku Legionella sp.,
- pisma kierowane do obiektów hotelarskich, innych obiektów użyteczności publicznej o wzmożeniu nadzoru nad instalacjami ciepłej wody, odkażaniem, przegrzaniem instalacji w miarę potrzeb z zapewnieniem bezpieczeństwa dla mieszkańców,
- działania edukacyjno-informacyjne podczas prowadzenia czynności kontrolnych w przedsiębiorstwach wodociągowych w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody (ograniczenia możliwości powstawania warunków, w których mogłoby dojść do zakażenia bakteriami Legionella);
- działania edukacyjno-informacyjne: w czasie prowadzenia czynności kontrolnych udzielano porad i wskazówek nt. zagrożeń jakie mogą stanowić występujące w wodzie bakterie Legionella sp., jak również zagrożeń wynikających z instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnych w aspekcie weryfikacji, czy zapewniona jest stała kontrola pracy systemu z uwzględnieniem okresowych przeglądów technicznych i sanitarnych,
- porady telefoniczne udzielane mieszkańcom dotyczące zagadnień związanych z zakażeniem Legionella sp.

Podsumowanie

PPIS w Krośnie wskazuje na konieczność kontynuowania działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom powiatu wody spełniającej wymagania sanitarne, podłączenia kolejnych miejscowości do wodociągów sieciowych.

Wydane oceny jakości wody

* wydano 46 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi,

- * wydano 63 oceny dotyczące jakości wody do spożycia przez ludzi na wniosek zakładów i gospodarstw rolnych podległych weterynarii,
- * przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych na wodociągach nadzorowanych.

V.Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2024r. nadzorem sanitarnym objęto następujące obiekty: pływalnie, ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, hotele, pensjonat, inne obiekty w których świadczone są usługi hotelarskie - pokoje gościnne, pola biwakowe, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, gabinety tatuażu, zakłady odnowy biologicznej, tereny rekreacyjne, cmentarze komunalne, oraz inne obiekty użyteczności publicznej, tj.: zakład pogrzebowy, obiekty sportowe, przystanki autobusowe na terenie gmin, stacje paliw. Ogółem w 2024r. skontrolowano 103 obiekty (kontrole zaplanowane, akcyjne, interwencyjne).

Pływalnie

Na terenie miasta Krosna i powiatu tut. Inspektor nadzorował 8 pływalni: 5 krytych i 3 odkryte

1) Pływalnie kryte

Badania jakości wody w nieckach basenowych oraz wody wprowadzanej z systemów cyrkulacji, wody ciepłej w natryskach wykonywane były w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządców pływalni zgodnie z wcześniej przedłożonym i zatwierdzonym przez Inspektora Sanitarnego harmonogramem pobierania prób wody oraz wykonane w ramach nadzoru sanitarnego. Sprawozdania z tych badań na bieżąco przekazywane tut. Inspektorowi Sanitarnemu - jakość wody spełniała wymagania rozporządzenia.

Próbki wody pobrane w ramach nadzoru sanitarnego w tych 2 krytych pływalniach wykazały przekroczenia parametru Trichlorometan (chloroform). Pozostałe parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne odpowiadały wymaganiom rozporządzenia. Kolejne sprawozdania z badań dostarczone przez zarządcę obiektu po przeprowadzeniu działań naprawczych nie wykazały przekroczeń w/w parametru. Podczas kontroli z pobraniem prób zwrócono uwagę na stan sanitarno-higieniczny i techniczny niecek, zaplecza higieniczno-sanitarnego i stacji uzdatniania, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie na podstawie przeprowadzonej rocznej oceny stwierdził, że woda na pływalniach odpowiada wymaganiom rozporządzenia.

W trakcie prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej badań jakości wody w miesiącu listopadzie w jednej z pobranych próbek w basenie rekreacyjnym stwierdzono przekroczenie parametru *Pseudomonas aeruginosa*. Pozostałe parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne w wodzie wprowadzanej do niecek basenowych z systemu cyrkulacji jak i w samych nieckach (basen sportowy, basen rekreacyjny, wanna z hydromasażem) nie były kwestionowane.

Zarządca pływalni poinformował tut. inspektora sanitarnego o przekroczonym parametrze oraz podjął natychmiastowe działania w celu wyeliminowania przekroczenia mikrobiologicznego, tj.: przeprowadzono czyszczenie i dezynfekcję, zastosowano środek glonobójczy i wirusobójczy, następnie zlecono badanie mikrobiologiczne próbki wody z basenu rekreacyjnego w tut. Laboratorium PSSE Krosno. Po otrzymaniu wyników badania, spełniających wymogi rozporządzenia w porozumieniu z Inspektorem Sanitarnym ponownie uruchomiono basen rekreacyjny.

W obiektach Krytych Pływalni, na korytarzach przed wejściem do pomieszczeń basenowych na tablicach ogłoszeń umieszczane były informacje o wynikach badania wody w nieckach w formie graficznej i pisemnej oraz na stronie internetowej zarządzającego pływalnią. Ogółem pobrano 14 próbek wody basenowej z obu pływalni.

Na koniec 2024r. zostały wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie *zbiorcze roczne oceny jakości wody* na pływalniach.

Na terenie powiatu funkcjonowały również baseny w obiektach hotelarskich(3).

Badania w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody w niecce wykonywane były zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem pobierania próbek wody basenowej. Sprawozdania z tych badań na bieżąco przekazywane tut. Inspektorowi Sanitarnemu - jakość wody spełniała wymagania rozporządzenia.

Na koniec roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie na podstawie przeprowadzonej *zbiorczej rocznej oceny jakości wody za 2024r.* stwierdził, że woda odpowiada wymaganiom rozporządzenia.

2) Na terenie miasta Krosna i powiatu funkcjonowały 3 obiekty pływalni odkrytych:

Kompleks Basenów „Bursaki” w Krośnie którego właścicielem jest Gmina Krosno, obiekt posiada doprowadzenie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu sieciowego Krosno –jakość wody spełnia wymagania rozporządzenia.

Na terenie kompleksu funkcjonują 4 niecki basenowe: basen rekreacyjny, do niego dobudowana czwarta niecka – brodzik dla dzieci, mające wspólny obieg wody, drugi brodzik dla dzieci, basen rekreacyjno-sportowy oraz Wodny Plac Zabaw. W każdej niecce basenowej zainstalowane są urządzenia wytwarzające aerozol wodno-powietrzny. Proces dezynfekcji polega na ciągłym filtrowaniu wody w nieckach basenowych, chlorowaniu podchlorynem sodu stabilizowanego.

Na terenie kompleksu wywieszone są: regulamin ogólny obiektu, regulaminy strefowe przy nieckach basenowych i placach zabaw oraz informacje dotyczące jakości wody w nieckach, powyższe informacje podane są także na stronie internetowej zarządzającego pływalnią.

Na bieżąco wykonywane były pomiary parametrów takich jak: chlor wolny, chlor związany, potencjał redox. Prowadzone były również zapisy z bieżących obserwacji wody w nieckach basenowych. W trakcie sezonu w ramach kontroli wewnętrznej badania jakości wody z niecek basenowych oraz natrysków wykonywane były przez laboratorium akredytowane – jakość wody spełniała wymagania.

W trakcie sezonu badania jakości wody z niecek basenowych oraz natrysków wykonywane były zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem przez laboratorium akredytowane – jakość wody spełniała wymagania, jedynie zanotowano niewielkie przekroczenia parametrów fizykochemicznych: chloroformu i ΣTHM, ale wartości przekroczonych parametrów nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla osób kąpiących się.

W pobranych 15.07.2024 r. do badań laboratoryjnych próbkach wody w ramach nadzoru sanitarnego stwierdzono przekroczenia wartości chloroformu. Pozostałe parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne, a także wykonane badania wody ciepłej pobranej z natrysku w kierunku *Legionella* sp. nie były kwestionowane. Podczas kontroli z pobraniem prób zwrócono uwagę na stan sanitarno-higieniczny i techniczny niecek, zaplecza higieniczno-sanitarnego i stacji uzdatniania, nie stwierdzono nieprawidłowości.

„*Basen Miejski*” w *Iwoniczu-Zdroju*, którego właścicielem jest Gmina Iwonicz- Zdrój. W obiekcie znajduje się 1 niecka basenowa odkryta, w której wydzielono 2 części, tj. basen rekreacyjny oraz brodzik dla dzieci. Przy niecce znajduje się zjeżdżalnia. Niecka basenu rekreacyjnego i brodzik posiada wspólny układ dezynfekująco-filtracyjny, proces uzdatniania polega na ciągłym filtrowaniu wody w nieckach basenowych, koagulacji i chlorowaniu podchlorynem sodu. Basen zasilany jest wodą z wodociągu sieciowego Iwonicz- Zdrój – jakość wody spełnia wymagania. W trakcie sezonu w ramach kontroli wewnętrznej badania jakości wody z niecek basenowych oraz natrysków wykonywane były przez laboratorium akredytowane – jakość wody spełniała wymagania.

W ramach nadzoru sanitarnego 06.08.2024 r. w pobranych do badań laboratoryjnych próbkach wody stwierdzono przekroczenia wartości chloroformu, pozostałe parametry mikrobiologiczne fizykochemiczne odpowiadały wymaganiom rozporządzenia.

O powyższych przekroczeniach poinformowano bezzwłocznie zarządcę obiektu i zobowiązano do obniżenia chloroformu do wartości określonej w rozporządzeniu, potwierdzając wynikami badań.

„*Kompleks Basenów Otwartych w Rymanowie Zdroju*”, którego właścicielem jest Gmina Rymanów. W obiekcie znajduje się 3 niecki basenowe odkryte: basen pływacki, basen rekreacyjny oraz brodzik dla dzieci. Przy niecce basenu rekreacyjnego znajduje się zjeżdżalnia, która posiada wspólny system uzdatniania wody. Przy każdej strefie basenowej znajdują się natryski dla osób wchodzących oraz maty dezynfekcyjne do stóp. Na terenie kompleksu wywieszone zostały: regulamin korzystania z obiektu oraz tablica z komunikatami o jakości wody basenowej (informacje w formie graficznej). System uzdatniania wody dla niecek basenowych posiada 3 oddzielne, niezależnie działające instalacje uzdatniania wody basenowej w obiegu zamkniętym. Każda z instalacji działa w oparciu o podciśnieniową technologię filtracji. Basen zasilany jest wodą z wodociągu sieciowego Rymanów-Zdrój – jakość wody spełnia wymagania. Przeprowadzona kontrola sanitarna pomieszczeń zaplecza higieniczno-sanitarnego, basenu i stacji uzdatniania wody nie wykazała nieprawidłowości.

W trakcie sezonu w ramach kontroli wewnętrznej badania jakości wody z niecek basenowych oraz natrysków wykonywane były przez laboratorium akredytowane – oprócz parametru chloroformu, którego wartość dość często przekraczała poziom dopuszczalny w przepisach prawa, pod względem pozostałych parametrów jakość wody spełniała wymagania.

Na bieżąco wykonywane były pomiary parametrów takich jak: chlor wolny, chlor związany, potencjał redox. Prowadzone były również zapisy z bieżących obserwacji wody w nieckach basenowych.

Ustępy publiczne

W 2024r. skontrolowano 2 obiekty w ramach akcji letniej (obydwa na terenie Gminy Iwonicz). W skontrolowanych ustępach publicznych stan sanitarno-techniczny i porządkowy w dniach kontroli nie budził zastrzeżeń. Obiekty wyposażone w dostateczną ilość środków myjąco-dezynfekcyjnych oraz czystościowych. Zaopatrzenie w wodę z wodociągu sieciowego, odprowadzenie nieczystości płynnych do kanalizacji miejskiej. Jeden z obiektów po kapitalnym remoncie.

Domy Pomocy Społecznej

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje 5 obiektów dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych intelektualnie i fizycznie, przewlekłe chorych. W 2024r. wszystkie te obiekty zostały skontrolowane, ich stan sanitarno-higieniczny i techniczny nie budził zastrzeżeń, przestrzegano wdrożonych procedur, m.in.: sprzątania i dezynfekcji, postępowania z czystą i brudną bielizną, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania w przypadku śmierci mieszkańca. Na bieżąco przeprowadzano przeglądy pomieszczeń i wszystkie drobne usterki usuwane były bezzwłocznie. Ponadto, w ramach działań edukacyjno-informacyjnych zalecano zarządzającym obiektem zwracać uwagę na właściwą eksploatację i utrzymanie urządzeń wentylacyjno-klimatyzacyjnych, zapewnienie właściwej jakości wentylacyjnego powietrza dostarczanego do pomieszczeń, w zależności od ich przeznaczenia, jak również właściwej eksploatacji i utrzymania instalacji wodociągowej w zakresie profilaktyki w związku z bakteriami *Legionella* sp.

Hotele, pensjonat, obiekty hotelarskie, pola namiotowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie sprawuje nadzór nad 87 obiektami. Po przeprowadzonych 17 kontrolach (skontrolowane w ramach akcji letniej oraz w związku z wydaniem oceny dot. spełnienia warunków sanitarnych części hotelowej i gastronomicznej, w związku z interwencją) nie wykazały nieprawidłowości. Stan porządkowo- sanitarny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. W dwóch obiektach interwencja dotyczyła nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-technicznych, tj. zły stan techniczny łóżek, zużytych materacy, zły stan sanitarno- techniczny armatury łazienkowej. Wydano 2 decyzje dot. poprawy stanu technicznego, które zostały wykonane w całości.

W porównaniu z rokiem ubiegłym 1 obiekt zamknął swoją działalność oraz do tej grupy dopisano 3 nowe obiekty hotelarskie oraz nowopowstałe pole namiotowe zlokalizowane na terenie powiatu. W skład obiektu wchodzi 2 domki letniskowe i 11 namiotów rekreacyjnych 2, 4, 6 i 7- osobowych, recepcja, stołówka z zapleczem kuchennym i technicznym, budynek sanitarny i budynek rekreacyjny z sauną. Domki i część namiotów wyposażone są w aneks kuchenny oraz łazienki z toaletą, umywalką i natryskiem. Namioty 2-osobowe posiadają przynależne indywidualne odrębne łazienki.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, gabinety tatuażu, zakłady odnowy biologicznej, inne zakłady w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie sprawuje nadzór nad 334 obiektami, świadczącymi usługi nad pielęgnacją ludzkiego ciała. W 2024r. skontrolowano 14 zakładów fryzjerskich, 39 zakładów kosmetycznych, 3 gabinety tatuażu, 2 obiekty odnowy biologicznej. Były to kontrole zaplanowane zgodnie z planem kontroli, odbiory nowych obiektów oraz kontrole interwencyjne na stan sanitarny w obiekcie. Wydane 4 decyzje, dotyczyły poprawy stanu technicznego pomieszczeń zakładu (wymiana stolarki okiennej, drzwi, mebli), nakazywały zapewnić prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi powstającymi podczas prowadzenia usług kosmetycznych, sterylne narzędzia wielokrotnego użytku naruszające ciągłość tkanek - prawidłowe urządzenie ciągu technologicznego stanowiska sterylizacji. W związku z usterkami sanitarno-higienicznymi nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł. Po przeprowadzonych kontrolach sprawdzających stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Jeżeli chodzi o pozostałe obiekty to w większości skontrolowanych zakładów nie stwierdzono nieprawidłowości i zaniedbań. Pomieszczenia utrzymane czysto, na bieżąco sprzątane, a stanowiska pracy dezynfekowane, przestrzegane są procedury zapobiegające zakażeniom, prawidłowe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi wytwarzanymi w trakcie świadczenia usług, prowadzona właściwa dezynfekcja, sterylizacja na miejscu w odpowiednio urządzonych ciągach technologicznych przestrzegając procedur, co jest gwarancją bezpieczeństwa klientów korzystających z usług i personelu. Ponadto, w ramach działań edukacyjno-informacyjnych zalecano zwracać uwagę na właściwą eksploatację i utrzymanie urządzeń wentylacyjno-klimatyzacyjnych, zapewnienie właściwej jakości powietrza dostarczanego do pomieszczeń, w zależności od ich przeznaczenia.

Wydano 2 pozytywne opinie dotyczące zaopiniowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi dla zakładów kosmetycznych.

Pozostałe kontrole związane były z odbiorem nowych obiektów wspólnie z SNZ.

Tereny rekreacyjne

W 2024r. w tej grupie obiektów skontrolowano 1 piaskownicę zlokalizowaną przy placówce oświatowo-wychowawczej, obiekt ogrodzony, zabezpieczony przed dostępem zwierząt, piasek wymieniany jest systematycznie, o czym świadczą dokumenty sprawdzane podczas kontroli, plac zabaw utrzymany czysto.

W 2024 r. nie pobierano w ramach nadzoru sanitarnego próbek piasku do badań laboratoryjnych.

Cmentarze

W 2024r. przeprowadzono 1 kontrolę na wniosek strony dot. złego stanu grobowca. Administracja cmentarza nie posiada żadnych danych dot. osób pochowanych w grobie ani też informacji o dysponencie grobu. Pogarszający się stan techniczny grobowca stwarza zagrożenie dla ludzi odwiedzających cmentarz. W związku z powyższym, zostały podjęte działania mające na celu zabezpieczyć mury grobowca przed postępującym niszczeniem.

Zakłady pogrzebowe

W 2024r. skontrolowano 1 obiekt – w związku z przeprowadzeniem ekshumacji zwłok na Cmentarzu Komunalnym w Krośnie. Kontrolę przeprowadzono pod kątem przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych i technicznych przy ekshumacjach zwłok i szczątków, stosowanych środków ochrony osobistej pracowników, stosowanych środków dezynfekcyjnych oraz stanu sanitarno-technicznego środka transportu do przewozu zwłok. Kontrola nie wykazała zaniedbań i nieprawidłowości w tym zakresie.

Obiekty sportowe

W tej grupie obiektów sportowych znajdują się:

-skontrolowane 2 *wyciągi narciarskie* – to obiekty czynne sezonowo, w okresie zimowym, kontrole przeprowadzone w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych i technicznych na wyciągu, pomieszczeń zaplecza sanitarnego i gospodarczego, postępowania z odpadami nie wykazały zaniedbań,

-skontrolowane 2 *lodowiska* też czynne sezonowo, w okresie zimowym, zaplecze sanitarne i pomieszczenia funkcjonujące przy taflach lodowisk utrzymane w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym, nie stwierdzono zaniedbań.

- *klub żużlowy* – kontrola dot. sprawdzenia decyzji wydanej w związku z wystąpieniem przekroczenia bakterii *Legionella* sp. w ciepłej wodzie użytkowej w obiekcie. Decyzja została wykonana w całości, instalacja wody ciepłej została wyłączona z użytkowania, a Prezes Zarządu Klubu Sportowego Karpaty Krosno poinformował pismem, że cały budynek w którym wystąpiło przekroczenie parametru *Legionelli* sp. jest w trakcie rozbiórki i zostanie wyburzony.

Stacje Paliw

W 2024 w ramach kontroli akcyjnych skontrolowano 2 obiekty: 1 na terenie miasta Krosna i 1 obiekt na terenie powiatu. W dniu kontroli stan sanitarno-techniczny i porządkowy nie budził zastrzeżeń. W skontrolowanych obiektach znajdują się ustępy ogólnodostępne dla podróżnych. Toalety wyposażone w środki higieniczne i czystościowe.

Stacje paliwa podłączone są do wodociągu sieciowego oraz do sieci kanalizacyjnej, nie posiadają zlewni ścieków dla autokarów.

Wiaty przystankowe

W 2024r. przeprowadzono 1 akcyjną kontrolę *przystanków autobusowych* z uwzględnieniem trasy turystycznej na terenie Gminy Iwonicz przy drodze powiatowej do miejscowości uzdrowskiej. Kontrolą objęto 8 wiat przystankowych. Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego wiat przystankowych oraz stanu porządkowego otoczenia przystanków i tras turystycznych. Wiaty w dobrym stanie technicznym i porządkowym. Wszystkie wiaty wyposażone są w ławeczki dla podróżnych, kosze na śmieci, teren wokół wiat wykoszony. Kontrole sanitarne wiat przystankowych przeprowadzane były w obecności przedstawiciela Urzędu Gminy. Gmina sukcesywnie prowadzi prace remontowe wiat przystankowych. Jedna z kontrolowanych wiat przystankowych była w złym stanie technicznym – wyłamane szczelne ławki wymagające uzupełnienia. Ustalono z przedstawicielem Urzędu Gminy, że w/w nieprawidłowości zostaną usunięte w terminie bezzwłocznym. Zalecenia zostały wykonane co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

Ogółem w 2024r. Sekcja Higieny Komunalnej wydała:

- 137 decyzji administracyjnych (82 decyzje zezwalające na ekshumację zwłok i szczątków, 9 decyzji nakazowych, 46 decyzji o jakości wody) oraz 15 decyzji o opłacie,
- 24 postanowienia zezwalające na sprowadzenie zwłok/szczątków z zagranicy,
- nałożono 2 mandaty karne,
- wydano 111 opinii sanitarnych (dot. projektów uchwał w zakresie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenach gmin i postępowania z odpadami komunalnymi, dot. organizacji imprez masowych, dot. dostosowania obiektów hotelarskich, dot. spełnienia wymagań dla obiektów leczniczych), wydano 9 zaświadczeń dla próbkobiorców oraz 63 oceny o jakości wody dla gospodarstw rolnych,
- rozpatrzono 29 interwencji.

VI. Stan sanitarny obiektów produkcji i obrotu środkami spożywczymi oraz żywienia zbiorowego

Zakres nadzoru sanitarnego

Bezpieczeństwo i zdrowie ludzi są najważniejszym celem polityki Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Polsce w zakresie zdrowia publicznego. Zapewnienie bezpiecznej żywności jest jednym z priorytetów i wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany. Urzędowa kontrola żywności w kraju obejmuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- warunków produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- warunków produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie w ciągu 2024 roku wpisane było 1988 zakładów, w tym:

- 288 zakładów produkcji żywności,
- 1042 obiekty obrotu detalicznego żywnością (sklepy, supermarkety, kioski), obrotu hurtowego żywnością oraz innego typu obrotu żywnością, takich jak sprzedaż na odległość, apteki, obiekty ruchome i tymczasowe, środków transportu,
- 362 zakłady żywienia zbiorowego otwartego,
- 24 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego w szpitalach i sanatoriach,
- 206 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego w domach opieki społecznej, stołówkach pracowniczych, stołówkach szkolnych, stołówkach w internatach, stołówkach w przedszkolach, w domach pomocy społecznej, stołówkach w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakładach usług cateringowych oraz w innych zakładach żywienia,
- 11 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 32 miejsca hurtowego i detalicznego obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- 4 obiekty produkujące, konfekcjonujące kosmetyki i wprowadzające produkty kosmetyczne do obrotu,
- 2 hurtownie produktów kosmetycznych,
- 17 obiektów detalicznej sprzedaży kosmetyków.

W roku 2024 na terenie działania PPIS w Krośnie skontrolowano łącznie 495 obiektów, co stanowi 24,9% wszystkich obiektów, w tym:

- 65 zakładów produkcji żywności,
- 213 obiektów obrotu detalicznego żywnością (sklepy, supermarkety, kioski), obrotu hurtowego żywnością oraz innego typu obrotu żywnością, takich jak sprzedaż na odległość, apteki, obiekty ruchome i tymczasowe, środków transportu,
- 134 zakłady żywienia zbiorowego otwartego,
- 12 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego w szpitalach i sanatoriach,
- 55 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego w domach opieki społecznej, stołówkach pracowniczych, szkolnych, w internatach, w przedszkolach, w domach

pomocy społecznej, w zakładach specjalnych i wychowawczych, w zakładach usług cateringowych oraz w innych zakładach żywienia,

- 1 wytwórnię materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 6 miejsc hurtowego i detalicznego obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- 6 obiektów produkujących, konfekcjonujących produkty kosmetyczne oraz wprowadzające produkty kosmetyczne do obrotu.

Przeprowadzono łącznie 798 kontroli sanitarnych w poszczególnych grupach obiektów:

- 135 w zakładach produkcji żywności,
- 334 w obiektach obrotu detalicznego żywnością (sklepy, supermarkety, kioski), obrotu hurtowego żywnością oraz innego typu obrotu żywnością, takich jak apteki, obiekty ruchome i tymczasowe, środków transportu,
- 197 w zakładach żywienia zbiorowego otwartego,
- 33 w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (szpitale, sanatoria),
- 80 w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (domach opieki społecznej, stołówkach pracowniczych, szkolnych, przedszkolnych, w domach pomocy społecznej, w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakładach usług cateringowych oraz w innych zakładach żywienia),
- 1 wytwórnię materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 10 w miejscach hurtowego i detalicznego obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- 8 w obiektach produkujących, konfekcjonujących produkty kosmetyczne oraz wprowadzające produkty kosmetyczne do obrotu.

W planie pracy zaplanowano 213 obiektów do kontroli kompleksowych. Skontrolowano 175 obiektów, nie przeprowadzono 38 kontroli z powodu likwidacji 31 obiektów, zawieszenia prowadzonych działalności 3 obiektów. Z powodu absencji chorobowej pracowników nie przeprowadzono 4 kontroli sanitarnych.

W trakcie prowadzonego nadzoru sanitarnego nad obiektami były wystawiane na przedsiębiorców różne decyzje administracyjne w zależności od rodzaju prowadzonego postępowania administracyjnego. Stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i nieprawidłowości były podstawą do nałożenia grzywnien w postaci mandatów karnych.

- w zakładach produkcji żywności nałożono 25 mandatów na kwotę 8850 zł oraz wystawiono 65 decyzji administracyjnych, w tym 4 decyzje nakazujące unieruchomienie obiektu oraz 2 nakazujące wycofanie z obrotu,
- w obiektach obrotu detalicznego żywnością i hurtowego żywnością oraz innego typu obrotu żywnością, nałożono 41 mandatów na kwotę 10 650 zł oraz wystawiono 186 decyzji administracyjnych, w tym 4 decyzje nakazujące unieruchomienie obiektu oraz 2 nakazujące wycofanie z obrotu,
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego nałożono 36 mandatów na kwotę 11 850 zł oraz wystawiono 151 decyzji administracyjnych, w tym 3 decyzje nakazujące unieruchomienie obiektu,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (szpitale, sanatoria) nałożono 10 mandatów na kwotę 2 500 zł oraz wystawiono 8 decyzji administracyjnych,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (domach opieki społecznej, stołówkach pracowniczych, szkolnych, przedszkolnych, w domach pomocy

społecznej, w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakładach usług cateringowych oraz w innych zakładach żywienia) nałożono 1 mandat na kwotę 200 zł oraz wystawiono 50 decyzji administracyjnych.

W związku z realizowanym planem pobierania próbek, w 2024 roku pobrano łącznie 496 próbek, zdyskwalifikowano 28. Liczbę i udział pobranych próbek w poszczególnych grupach obiektów przedstawiono poniżej:

- w zakładach produkcji żywności pobrano do badań 96 próbek, zakwestionowano 14,
- w obiektach obrotu detalicznego żywnością i hurtowego żywnością oraz innego typu obrotu żywnością pobrano do badań 341 próbek, zakwestionowano 2,
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego pobrano do badań 11 próbek, zakwestionowano 6,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (szpitale, sanatoria) pobrano do badań 39 próbek, zakwestionowano 6,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (domach opieki społecznej, stołówkach pracowniczych, szkolnych, przedszkolnych, w domach pomocy społecznej, w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakładach usług cateringowych oraz w innych zakładach żywienia) pobrano do badań 6 próbek, żadnej nie zakwestionowano,
- w miejscach hurtowego i detalicznego obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością pobrano do badań 3 próbki, żadnej nie zakwestionowano.

Ogólna ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z uwzględnieniem przepisów prawa żywnościowego. Częstotliwość i zakres tych kontroli ustalane były na podstawie analizy ryzyka zidentyfikowanych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, obejmującej w szczególności stan faktyczny, klasyfikację obiektów i zakładów do kategorii niskiego, średniego lub wysokiego ryzyka na podstawie kryteriów oceny sanitarnej. Kategoryzacja nadzorowanych obiektów przedstawia się następująco:

- w zakładach produkcji żywności do obiektów z niskim ryzykiem zaliczono 119 zakładów, średnim ryzykiem 84, a z wysokim ryzykiem 85,
- w obiektach obrotu detalicznego żywnością i obrotu hurtowego żywnością oraz innego typu obrotu żywnością do zakładów z niskim ryzykiem zaliczono 376 obiektów, średnim ryzykiem 210, a z wysokim ryzykiem 461,
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego do obiektów z niskim ryzykiem zaliczono 4 zakłady, średnim ryzykiem 222, a z wysokim ryzykiem 127,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (szpitale, sanatoria) do obiektów ze średnim ryzykiem zaliczono 13 zakładów, a z wysokim ryzykiem 11,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego (domach opieki społecznej, stołówkach pracowniczych, szkolnych, przedszkolnych, w domach pomocy społecznej, w zakładach specjalnych i wychowawczych, zakładach usług cateringowych oraz w innych zakładach żywienia) do obiektów z niskim ryzykiem zaliczono 6 zakładów, średnim ryzykiem 98, a z wysokim ryzykiem 102,
- w wytwórniach przedmiotów użytku oraz w miejscach hurtowego i detalicznego obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością do obiektów z niskim ryzykiem zaliczono 43 zakłady.

Działania w zakresie bezpieczeństwa żywności obejmowały:

- kontrole kompleksowe obiektów wytypowanych do kontroli w 2024 r.,
- kontrole tematyczne obiektów w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem „akcji lato” i innych,
- kontrole sprawdzające wykonanie przez przedsiębiorców obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych,
- udział w odbiorach sanitarnych nowych obiektów żywieniowo-żywnościowych związanych z dopuszczaniem nowych obiektów do działalności związanej z żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- graniczne kontrole partii żywności sprowadzanych spoza Unii Europejskiej,
- czynności związane z interwencjami kierowanymi do tut. Inspektora Sanitarnego na niedostateczny stan sanitarny obiektów branży spożywczej bądź niewłaściwą jakość żywności oferowanej do sprzedaży,
- realizację dodatkowych zadań powierzonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego bądź Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W trakcie kontroli obiektów najczęściej stwierdzano następujące uchybienia i nieprawidłowości:

- niedostateczny stan techniczno-sanitarny pomieszczeń (ścian, sufitów, posadzek, drzwi, okien itp.),
- elementy sprzętu wyposażeniowego i technologicznego zużyte, wyeksploatowane, wymagające renowacji lub wymiany,
- nieprawidłowy proces mycia i dezynfekcji naczyń stołowych i sprzętu pomocniczego (deski, noże, szczypce itp.);
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych, po upływie daty minimalnej trwałości;
- niezachowanie łańcucha chłodniczego przy wprowadzaniu do obrotu nietrwałych środków spożywczych;
- brak monitoringu temperatur w pomieszczeniach składowania żywności oraz urządzeniach chłodniczo - zamrażalniczych; nieprzestrzeganie wymaganej segregacji asortymentowej;
- niedostateczna higiena osobista personelu, nieprzestrzeganie obowiązującej segregacji odzieży prywatnej i służbowej;
- dokumentacja z zakresu dobrej praktyki higienicznej wymaga dopracowania, brak bieżących zapisów potwierdzających wdrożenie tego systemu;
- brak działań w zakresie opracowania lub bieżącego korygowania procedur opartych na zasadach systemu HACCP lub działania podejmowane w niedostatecznym zakresie.

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zostało wniesione 42 interwencje. Podjęte działania potwierdziły zasadność wniesienia 13 z nich. Za nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli nałożono 19 mandatów karnych na kwotę 6700 zł oraz wystawiono 8 decyzji administracyjnych.

Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad zakładami żywienia zbiorowego typu otwartego

W 2024 r. w ewidencji PPIS w Krośnie znajdowały się 353 obiekty, w tym 118 obiektów dużej gastronomii, 195 zakładów małej gastronomii oraz 37 obiektów

ruchomych i tymczasowych. Kontrolom poddano 54 restauracje, 69 zakładów małej gastronomii i 11 obiektów ruchomych i tymczasowych. Przeprowadzono w nich ogółem 197 kontroli sanitarnych. W związku ze stwierdzeniem w czasie kontroli uchybień i nieprawidłowości dotyczących stanu techniczno-sanitarnego zakładów, nieprzestrzegania procedur HACCP wydano 27 decyzji administracyjnych, w tym 3 z terminem natychmiastowym, nakazujących między innymi poprawę stanu technicznego, przywrócenie właściwej funkcjonalności w zakładzie czy przeprowadzenia gruntownych prac porządkowych w zakładzie. Uchybienia w zakresie bieżącego stanu sanitarnego lub nieprzestrzeganie procedur opartych na zasadach systemu HACCP były podstawą do nałożenia 36 mandatów karnych na kwotę 11 850 zł. Podczas kontroli najczęściej kwestionowano:

- brak wyników badania mikrobiologicznego wyrobów gotowych,
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów,
- brak zachowanej higieny na stanowiskach pracy,
- brak znakowania półproduktów i gotowych wyrobów przeznaczonych do dalszego przechowywania,
- nieprawidłowe mycie naczyń kuchennych i sprzętu produkcyjnego.

Stan sanitarny środków transportu żywności

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie posiadał w rejestrze odebranych i zarejestrowanych łącznie 97 środków transportu. W większości środki transportu należą do małych firm lub osób fizycznych prowadzących tylko działalność w zakresie usług transportowych. Środki transportu są kontrolowane przed wydaniem decyzji zatwierdzającej. Kontrolowanie wcześniej zarejestrowanych środków transportu jest utrudnione lub niemożliwe, gdyż są one w ciągłym ruchu. Wyjątkiem są tutaj pojazdy wykorzystywane przez przedsiębiorców działających w zakresie produkcji lub obrotu żywnością, którzy są pod bieżącym nadzorem sanitarnym. Oceniane przy okazji kontroli sanitarnych zakładów środki transportu są w dobrym stanie technicznym i sanitarnym. Przedsiębiorcy mają wdrożone zasady GHP. W 2024 r. zatwierdzono 18 środków transportu.

Jakość zdrowotna środków spożywczych.

Realizacja planu poboru próbek

W 2024 r. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia uczestniczyła w realizacji Krajowego Programu Poboru Próbek Żywnościowych opracowanego przez Głównego Inspektora Sanitarnego. W obiektach funkcjonujących na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie ogółem pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu 496 próbek środków spożywczych, przedmiotów użytku z zakładów produkcyjnych, miejsc obrotu detalicznego i hurtowego oraz zakładów żywienia zbiorowego. Próbkę były pobierane w 115 różnych obiektach. Zakwestionowano 28 próbek. Próbkę badane były w Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Krośnie, Laboratoriach Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie, innych Laboratoriach Wojewódzkich Stacji w Polsce oraz Laboratoriach spoza Inspekcji Sanitarnej. Próbkę były badane w następujących kierunkach: mikrobiologii, zanieczyszczeń chemicznych (metale, pestycydy, formaldehyd, WWA), skażeń promieniotwórczych, napromieniania żywności, zawartości substancji konserwujących, oznakowania i organoleptyki i innych. Niski wskaźnik kwestionowanych próbek środków spożywczych świadczy o tym, że oferowana konsumentom żywność spełnia kryteria w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego, co

pozostaje również w związku z sukcesywną poprawą warunków produkcji i obrotu środkami spożywczymi. W związku z przekroczeniami pozostałości pestycydów w badanych środkach spożywczych, PPIS w Krośnie sporządził dwa powiadomienia w systemie RASFF.

Znakowanie środków spożywczych

W trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzanych w 2024 roku oceniano poprawność znakowania produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. W środkach spożywczych znajdujących się w obrocie handlowym nie stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu. Natomiast w środkach spożywczych produkowanych na terenie powiatu krośnieńskiego przez nadzorowanych przez PPIS w Krośnie producentów stwierdzano drobne błędy w oznakowaniu. W związku z tym, na przedsiębiorców były wydane decyzje nakazowe nakładające obowiązek poprawy oznakowania produkowanych środków spożywczych. Wśród pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności nie kwestionowano oznakowania.

Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów oraz zatrucia grzybami

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie w 2024 r. nie nadzorował zakładów dokonujących przetwórstwa grzybów. Pracownicy PSSE w Krośnie posiadający uprawnienia klasyfikatora grzybów w ramach czynności służbowych prowadzą w siedzibie PSSE w Krośnie ocenę grzybów świeżych oraz na prośbę klientów wystawiają stosowne certyfikaty. W 2024 r. przeprowadzono 20 ocen grzybów przyniesionych przez klientów. Żaden z klientów nie wnioskował o wydanie atestu na ocenianą partię grzybów. W 2024 roku na terenie Krosna i powiatu krośnieńskiego nie było potwierdzonych zgłoszeń dotyczących zatrucia grzybami. Prowadzona jest działalność oświatowa przez Sekcję Higieny Żywności i Żywienia oraz Sekcję Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w ramach działalności statutowej. W 2024 roku działania takie były prowadzone w ramach akcji Bezpieczne Wakacje, Akcja Lato, Pożegnanie Lata, czy różnych Pikników, gdzie Inspekcja Sanitarna miała swoje punkty informacyjne. Na prośbę Gminy Chorkówka zorganizowano pokaz makiet z modelami grzybów oraz wykłady dotyczące podstawowych zasad zbierania i oceniania grzybów.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach - RASFF

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie reagował w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RASFF). Prowadzono 59 spraw związanych z ww. systemem. Otrzymano 33 powiadomienia informacyjne, 21 alarmowych, 3 powiadomienia o niezgodności NEWS. Wycofywaniu z obrotu handlowego podlegały środki spożywcze z powodu obecności zanieczyszczeń fizycznych, chemicznych lub mikrobiologicznych, obecności w środku spożywczym substancji alergennych, przekroczenia dopuszczalnej zawartości konserwantów lub występowania nieautoryzowanych składników żywności lub napromieniania. W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie utworzył dwa własne powiadomienia w systemie RASFF, które dotyczyły stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydów w pobranych do badań środkach spożywczych.

Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO)

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie, zgodnie z planami pobierania próbek, pobrał do badań laboratoryjnych jedną próbkę w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO). Próbką spełniała wymagania przepisów prawa i nie została zakwestionowana. W czasie kontroli sanitarnych nie

stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu żywności pod kątem występowania w niej organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Nie stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie śledzenia żywności w łańcuchu żywnościowym, tzw. *traceability*.

Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad bezpieczeństwem zdrowotnym suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz żywności obowiązkowo wzbogacanej

Prowadzony na bieżąco nadzór na bezpieczeństwem zdrowotnym suplementów diety obejmował monitorowanie stron internetowych (między innymi allegro.pl, olx.pl i innych sklepów internetowych) pod kątem wprowadzania do obrotu suplementów diety i żywności dla określonych grup oraz żywności obowiązkowo wzbogacanej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. W 2024 r. wszczęto postępowanie administracyjne wobec osoby produkującej w warunkach domowych bez zgłoszenia do PPIS w Krośnie żywności, w tym żywności mającej charakter suplementów diety. Wobec dużego skomplikowania spraw, postępowanie nie zostało jeszcze zakończone.

W ramach nadzoru sanitarnego nad żywnością dla określonych grup, PPIS w Krośnie w 2024 roku nie stwierdził nieprawidłowości w zakresie jej wprowadzania do obrotu. Pobrano łącznie 34 próbki żywności specjalnego przeznaczenia żywieniowego (preparaty do żywienia początkowego i dalszego żywienia oraz żywność specjalnego przeznaczenia medycznego) badane w kierunku oznakowania, w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, pozostałości pestycydów, kwasu erukowego. Żadna z próbek nie została zakwestionowana. W 2024 roku PPIS w Krośnie nie stwierdził nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu lub stosowania w żywieniu ludzi środków spożywczych obowiązkowo wzbogacanych, nie pobierał również takich próbek do badań laboratoryjnych.

Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2024 r. pod nadzorem PPIS w Krośnie było wpisanych 11 wytwórni materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Zakłady te produkują gotowe wyroby od podstaw do wyrobu finalnego lub prowadzą końcową obróbkę półproduktów. Wśród tych zakładów 9 prowadzi produkcję lub obróbkę szkła i porcelany, jeden zakład konfekcjonuje różne folie przeznaczone do kontaktu z żywnością, jeden jest producentem urządzeń do magazynowania i przetwórstwa żywności. Został skontrolowany 1 zakład prowadzący produkcję wyrobów szklanych oraz 5 obiektów obrotu, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Kontrole bloków żywienia w szpitalach

W 2024 roku przeprowadzono w Kuchni Głównej Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego w Krośnie jedną kontrolę sanitarną dotyczącą bieżącego stanu techniczno-sanitarnego kuchni głównej oraz oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalu na podstawie jadłospisów i oceny dekadowej żywienia zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Dziennie w kuchni produkowane jest około 450 posiłków dla pacjentów szpitala oraz na potrzeby stołówki ogólnodostępnej. Blok żywieniowy dysponuje aktualnymi wynikami badań laboratoryjnych produkowanych posiłków oraz skuteczności mycia i dezynfekcji naczyń stołowych. Jakość żywienia pacjentów została oceniona na poziomie dostatecznym z drobnymi uwagami. Przy jadłospisie podaje się wartość odżywczą posiłków oraz czytelną informację o występujących

w potrawach składnikach alergennych. Dokonana ocena dekadowa żywienia nie wykazała znaczących odchyłeń od właściwego żywienia pacjentów.

Na nadzorowanym przez PPIS w Krośnie terenie funkcjonują również Szpitale uzdrowiskowe w miejscowości Iwonicz Zdrój i Rymanów Zdrój. W obu przypadkach żywienie kuracjuszy realizują podmioty zewnętrzne, funkcjonujące w budynkach uzdrowiskowych. Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały, że stan techniczny jednego bloku żywieniowego wymaga poprawy, również bieżący stan sanitarno-higieniczny jest na poziomie niedostatecznym. Przeprowadzona analiza żywienia kuracjuszy na podstawie ocen jadłospisów wykazała nieprawidłowości, co potwierdzono również wynikami badań laboratoryjnych pobranych do badań posiłków obiadowych. Wobec przedsiębiorcy zastosowano postępowanie administracyjne mające na celu poprawę jakości żywienia pacjentów. Kontrola przeprowadzona w drugim uzdrowisku nie wykazała nieprawidłowości.

Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty

W 2024 r. do rejestru obiektów na terenie działania PPIS w Krośnie wpisanych było 20 stołówek szkolnych przygotowujących posiłki na miejscu (od surowca do gotowego wyrobu) oraz 39 stołówek wydających posiłki dostarczane w ramach cateringu. Stołówki szkolne funkcjonowały jako stołówki podlegające dyrekcji szkół lub prowadzone były przez zewnętrzne podmioty gospodarcze, w kilku szkolnych blokach żywienia swoją siedzibę miały kuchnie centralne firm cateringowych, które jednocześnie obsługiwały stołówki zależne w tych szkołach. Skontrolowano 3, gdzie posiłki są przygotowywane na miejscu, W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące bieżącego stanu sanitarno-porządkowego w 1 obiekcie.

Posiłki dla dzieci przygotowywane były w oparciu o jadłospisy dekadowe, układane najczęściej przez intendentki i kucharki w oparciu o zasady racjonalnego żywienia. Oceniane w trakcie kontroli jadłospisy nie były kwestionowane, sporadycznie stwierdzano drobne spostrzeżenia. W kontrolowanych zakładach opracowywane są oraz wdrożone procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej GHP oraz HACCP, a produkcja posiłków odbywa się zgodnie z zasadami dobrej praktyki produkcyjnej GMP. Posiłki podawane są w naczyniach wielokrotnego lub jednorazowego użycia. Przeprowadzane są badania mikrobiologiczne wyprodukowanych potraw. W celu potwierdzenia właściwej jakości serwowanych posiłków zostały pobrane do badań laboratoryjnych dwie próbki posiłku obiadowego, które nie zostały zakwestionowane.

W prowadzonym rejestrze obiektów było wpisanych 70 obiektów żywienia przedszkolnego, w tym 35 stołówek przygotowujących posiłki na miejscu (od surowca do gotowego wyrobu) oraz 35 stołówek wydających posiłki dostarczane w ramach cateringu. Skontrolowano 6 obiektów, gdzie posiłki są przygotowywane na miejscu, przeprowadzając 11 kontroli sanitarnych. Wydawane dzieciom do konsumpcji posiłki przygotowywane były na podstawie jadłospisów dekadowych układanych przez personel bloków żywienia, tj. intendentki i kucharki oraz przez dietetyków - pracowników firm cateringowych dostarczających posiłki. W trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych ocenie poddawane były również jadłospisy. We wszystkich zakładach opracowane i wdrożone są procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej (GHP), produkcyjnej (GMP) oraz zasady systemu HACCP.

Ocena małej gastronomii i żywienia zbiorowego w okresie letnim (podsumowanie AKCJI LATO za okres od 20.06.2024 r. do 30.09.2024 r.)

Jak co roku, w sezonie letnim, zgodnie z wytycznymi do działalności kontrolnej na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego prowadzona była AKCJA LATO celem zintensyfikowania nadzoru sanitarnego w okresie wypoczynku letniego, szczególnie w zakładach żywienia zbiorowego, wytwórniach lodów i ciast, automatach do produkcji lodów, zwłaszcza z uwzględnieniem obiektów zlokalizowanych w miejscowościach i przy trasach turystycznych, miejscach zgromadzeń lub masowego przemieszczania się ludności oraz innych imprez plenerowych. Łącznie w ramach tej akcji przeprowadzono 48 kontroli sanitarnych, w 16 obiektach stwierdzając nieprawidłowości, co było podstawą do nałożenia 17 mandatów karnych na kwotę 6100 zł oraz wystosowania 11 decyzji administracyjnych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny, pracownicy nie mieli dostępu do ciepłej wody, drobny sprzęt pomocniczy kuchenny zużyty, wymagający wymiany, urządzenia mroźnicze i chłodnicze brudne, zalodzone, wymagające wyczyszczenia oraz rozmrożenia, w pomieszczeniu powierzchnie blatów oraz półek niesprzątane na bieżąco, stwierdzano obecność ekskrementów mysich, w urządzeniach chłodniczych stwierdzono półprodukty do przygotowywania potraw bez pokryw zabezpieczających przed zanieczyszczeniami, w urządzeniach brak zachowanej właściwej segregacji asortymentowej, brak prowadzonych rejestrów wynikających z procedur opartych na zasadach systemu GHP, GMP oraz HACCP, niewłaściwy stan sanitarny i porządkowy stoisk gastronomicznych i food trucków, brak higieny personelu w tym wymaganej odzieży ochronnej, niedostateczna ilość wody dla zapewnienia właściwej higieny produkcji i sprzedaży żywności, niewłaściwe warunki przetrzymywania półproduktów i środków spożywczych, ściany w pomieszczeniach produkcyjnych zniszczone, nie okazano dokumentacji zdrowotnej do celów sanitarno-epidemiologicznych zatrudnionych pracowników, w zamrażarkach i lodówkach brak termometrów oraz brak zapisów z monitoringu temperatury.

Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad importem z państw trzecich żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie w 2024 r. dokonał trzech odpraw granicznych żywności importowanej z krajów trzecich.

Jedna z odpraw dotyczyła 17 partii makaronów wyprodukowanych na Ukrainie w łącznej ilości 17 745, 20 kg netto. W trakcie kontroli dokonano pobrania próbek z 15-tu partii środka spożywczego do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczenia mykotoksyn - Ochratoksyna A, zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych oraz organoleptyki. W sprawozdaniu z badań Nr HŻ 13/32-46/I/2024 z dnia 14.03.2024 r. wydanym przez Laboratorium Higieny Żywności i Żywienia WSSE w Rzeszowie potwierdzono właściwą jakość zdrowotną przedmiotowych partii makaronów.

Dwie odprawy graniczne dotyczyły partii poówek suszonych pomidorów z solą wyprodukowanych w Turcji.

W trakcie pierwszej kontroli dokonano pobrania pięciu próbek partii środka spożywczego do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczenia zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych oraz organoleptyki. W sprawozdaniu z badań Nr 13/N/HŻ/NA/2024 z dnia 27.05.2024 r. wydanym przez Laboratorium Higieny Żywności i Żywienia PSSE Krosno potwierdzono właściwą jakość zdrowotną przedmiotowej partii suszonych pomidorów.

Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad obiektami produkcji, konfekcjonowania oraz wprowadzającymi produkty kosmetyczne do obrotu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie w 2024 r. prowadził bieżący nadzór nad produkcją i wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych. W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych nakazano jednej spółce wprowadzającej produkty kosmetyczne do obrotu detalicznego wycofanie ze sklepu partię kosmetyków zawierających niedopuszczone do stosowania składniki oraz jednemu przedsiębiorcy nakazano wstrzymać działalność produkcyjną w związku z niezgłoszeniem do tut. Inspektora Sanitarnego rozpoczęcia produkcji oraz wytwarzaniem kosmetyków w niehigienicznych warunkach.

VII. Środowisko pracy i choroby zawodowe

1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy zarejestrowanych jest 520 zakładów pracy, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia powodujące lub mogące spowodować zagrożenie dla zdrowia zatrudnionych pracowników oraz podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny. W nadzorowanych zakładach zatrudnionych jest 21235 pracowników.

1.1 Nadzór nad warunkami środowiska pracy.

W 2024r. skontrolowano 167 zakładów pracy, w których zatrudnionych jest 10849 pracowników, przeprowadzono 250 kontroli podstawowych i sprawdzających.

Przekroczenia normatywu higienicznego czynników szkodliwych dla zdrowia występują w 31 zakładach pracy. W warunkach przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 2024r. pracowało 1077 pracowników, w tym:

- w przekroczeniach normatywu higienicznego hałasu - 725 pracowników w 25 zakładach pracy,
- w przekroczeniach normatywu higienicznego promieniowania podczerwonego – 330 pracowników w 1 zakładzie pracy,
- w przekroczeniach normatywu higienicznego pyłu – 22 pracowników w 5 zakładach pracy.

Poprawę warunków pracy w zakresie wyeliminowania przekroczeń normatywu higienicznego czynników szkodliwych dla zdrowia uzyskano w 7 zakładach pracy dla 110 pracowników na skutek podjętych działań technicznych i organizacyjnych, tj.:

- zamontowano dodatkową wentylację,
- zakupiono dodatkowe odciągi mobilne,
- dokonano przeglądu i konserwacji urządzeń,
- zakupiono rękawice antywibracyjne,
- wprowadzono rotację pracowników,
- przeprowadzono remont kapitalny traka taśmowego.

Pracownicy pracujący w takich warunkach wyposażeni są w ochrony indywidualne.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono naruszenia wymagań higieniczno-zdrowotnych między innymi w zakresie:

- braku pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy zatrudnionych pracowników,
- braku udostępnienia zatrudnionym pracownikom instrukcji bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczących postępowania z materiałem niebezpiecznym i szkodliwym dla zdrowia oraz udzielania I pomocy na stosowane produkty niebezpieczne,
- braku rejestru prac i pracowników, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym występującym w procesie technologicznym,
- braku przekazania właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym”,
- stwierdzenia przekroczenia NDN hałasu w środowisku pracy zatrudnionych pracowników,
- braku sporządzenia oceny ryzyka zawodowego dla zatrudnionych pracowników,
- braku uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego zagrożeń wynikających z aktualnie stosowanych niebezpiecznych produktów chemicznych,
- złego stanu sanitarno – technicznego posadzki w hali warsztatowej,
- złego stanu sanitarno – technicznego ścian w pomieszczeniach socjalno – sanitarnych,
- braku oznakowania znakami graficznymi miejsc przetrzymywania niebezpiecznych produktów chemicznych,
- przekroczenia normatywu higienicznego pyłu drewna w środowisku pracy,
- braku urządzenia do przepompowywania produktów chemicznych,
- złego stanu sanitarno – technicznego ścian w pomieszczeniach socjalno – sanitarnych,
- przekroczenia normatywu higienicznego hałasu w środowisku pracy zatrudnionych pracowników,
- zaprzestania dalszego wprowadzania do obrotu produktów biobójczych ze względu na brak pozwolenia na obrót produktem biobójczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, poinformowania dalszych odbiorców o zakazie wprowadzania do obrotu i stosowania oraz o możliwości zwrotu zakupionych produktów,
- przekazania właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu „Informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym”,
- dokonania utylizacji produktów biobójczych wprowadzanych do obrotu bez pozwolenia,
- sporządzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- sporządzenia rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego na wszystkich stanowiskach pracy,
- doprowadzenia do właściwego stanu technicznego drzwi w pomieszczeniu umywalni ogólnej,
- zapewnienia wystarczającej ilości szafek odzieżowych do higienicznego przechowywania odzieży własnej, roboczej i ochronnej dla pracowników zatrudnionych,
- zapewnienia oświetlenia dziennego dla stanowiska pracy,
- doprowadzenia do właściwego stanu techniczno – sanitarnego ścian w pomieszczeniu hali produkcyjnej poprzez usunięcie zabrudzeń,
- doprowadzenia do właściwego stanu techniczno-sanitarnego posadzki w pomieszczeniu hali produkcyjnej poprzez usunięcie ubytków w płytkach.

W związku ze stwierdzeniem naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakresie przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy zatrudnionych pracowników, oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin wydano 91 decyzji, w tym:

- 74 decyzji nakazowych,
- 14 decyzji zmieniających treść wydanych wcześniej decyzji w zakresie terminu wykonania obowiązków,
- 3 decyzje uchylające obowiązki.

Decyzje nakazowe wydano w zakresie:

- badań i pomiarów środowiska pracy – 42 decyzje,
- oceny ryzyka zawodowego – 27 decyzji,
- substancji chemicznych i ich mieszanin – 5 decyzji,
- substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy - 13 decyzji,
- dotyczących produktów biobójczych – 3 decyzje,
- obniżenia natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia – 11 decyzji.

W związku ze stwierdzeniem uchybień w kontrolowanym zakresie ustalono 84 opłaty na kwotę 22992 zł 25 gr.

Wydano 2 postanowienia o nakazie zabezpieczenia produktów biobójczych.

Czynniki rakotwórcze

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 90 zakładów, w których pracownicy narażeni są na czynnik rakotwórczy. W roku 2024 skontrolowano ogółem 38 zakładów pracy, w których w kontakcie lub w narażeniu na czynniki rakotwórcze pracuje 960 pracowników, w tym 366 kobiet.

Przeprowadzono 46 kontroli, w wyniku których stwierdzono następujące uchybienia:

- brak rejestru pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych w 5 zakładach pracy,
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym w 5 zakładach,
- brak przekazania właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.” w 9 zakładach.

Wydano 13 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień. Pracownicy pracujący w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi objęci są opieką lekarską, badania wykonują lekarze uprawnieni do przeprowadzania badań profilaktycznych. Pracodawcy posiadają spisane umowy na sprawowanie opieki medycznej nad pracownikami z podstawowymi jednostkami służby medycyny pracy.

W roku 2024 nie stwierdzono choroby zawodowej spowodowanej czynnikami rakotwórczymi występującymi w środowisku pracy.

Czynniki biologiczne

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 171 zakładów pracy, w których występują czynniki biologiczne gr. 2 i 3. W roku 2024 objęto nadzorem 38 zakładów, w których w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi zaliczanymi do 2 grupy zagrożenia pracuje 2023 pracowników, natomiast do 3 grupy zagrożenia - 1999 pracowników. Przeprowadzono 38 kontroli w tym zakresie – nie stwierdzono uchybień.

1.2 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się ogółem 441 zakładów stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny lub wprowadzających do obrotu chemikalia w tym:

- 3 producentów,
- 1 importer,
- 12 dalszych użytkowników – formulatorów,
- 38 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 387 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 145 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, w tym 2 kontrole u producentów, 2 u dalszych użytkowników – formulatorów, 1 u importera, 31 u dystrybutorów i 109 u stosujących substancje chemiczne i mieszaniny.

Naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono podczas 31 kontroli.

Stwierdzono między innymi uchybienia:

1. Brak instrukcji bhp dotyczących postępowania z materiałem niebezpiecznym i szkodliwym dla zdrowia oraz udzielania pierwszej pomocy,
2. Brak natrysków do płukania oczu w pomieszczeniu, w którym istnieje niebezpieczeństwo oblania pracownika środkiem żrącym,
3. Brak oceny ryzyka zawodowego w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin,
4. Brak oznakowania miejsc przetrzymywania niebezpiecznych produktów chemicznych,
5. Brak urządzenia do przepompowywania niebezpiecznych produktów chemicznych.

Ogółem wydano 31 decyzji nakazowych.

1.3 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem produktów biobójczych

W 2024r. przeprowadzono 29 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi, w tym:

- 17 kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze,
- 12 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

Naruszenie przepisów Ustawy z dnia 09.10.2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. 2021r., poz. 24) stwierdzono podczas 3 kontroli. Jeden podmiot wprowadzał do obrotu produkty biobójcze bez wymaganego pozwolenia. Wobec powyższego wydana została 1 decyzja nakazowa na wycofanie z obrotu produktów biobójczych z terminem natychmiastowej wykonalności oraz 1 decyzja opłatowa za wykonywane czynności kontrolne i 1 decyzja dotycząca dokonania utylizacji produktów wycofanych z obrotu oraz produktów zwróconych

przez klientów. 1 podmiot wprowadzał do obrotu produkt biobójczy bez wymaganego opakowania niezgodnie z wydanym pozwoleniem wobec czego wydano 1 decyzję nakazową dotyczącą wycofania z obrotu produktów biobójczych oraz przedłożenia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Krośnie informacji dotyczącej dalszego postępowania z wycofanym produktem. Wydano 2 postanowienia o nakazie zabezpieczenia produktów biobójczych

1.4 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem prekursorów narkotyków

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy PSSE Krosno znajduje się 11 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursory kat. 3 oraz 4 zakłady pracy stosujące prekursory narkotykowe (aceton). W trakcie prowadzonych kontroli stwierdzono stosowanie prekursorów narkotyków w 4 zakładach pracy (aceton). Nie stwierdzono podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu prekursory kat. 2. Nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie prekursorów narkotykowych.

1.5 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem detergentów

W 2024r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie detergentów.

1.6 Nadzór nad Zakładami Opieki Zdrowotnej

W ewidencji Sekcji znajduje się 55 zakładów ochrony zdrowia. W 2024r. skontrolowano 10 podmiotów leczniczych, w których przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych w zakresie przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy zatrudnionych pracowników, przestrzegania przepisów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego zagrożeń wynikających z narażenia na niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy zatrudnionych pracowników,
- brak natrysków (pryszniców) do przemywania oczu dla pracowników stosujących produkty żrące,
- brak odpowiedniego oznakowania miejsc przetrzymywania niebezpiecznych produktów chemicznych,
- brak instrukcji bhp dotyczących postępowania z materiałem niebezpiecznym i szkodliwym dla zdrowia oraz udzielania pierwszej pomocy.

W 2024r. stwierdzono 1 chorobę zawodową, tj.: choroba zakaźna lub pasożytnicza albo jej następstwa – Covid 19 – poz. 26.

2. Choroby zawodowe

W 2024r. zgłoszono 11 podejrzeń chorób zawodowych. Przeprowadzono 16 postępowań w sprawie podejrzenia choroby zawodowej, w ramach tych postępowań dokonano 38 wizytacji w zakładach pracy. Sporządzono 19 kart oceny narażenia zawodowego. Wydano 2

decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wniesiono 1 odwołanie od decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej - pylica płuc-pylica krzemowa płuc poz. 3.1 - utrzymane w mocy oraz 1 odwołanie od decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej - obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo - nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2, i 3 kHz - poz. 21, złożone po terminie (wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia odwołania) – zakończone postanowieniem PPWIS o odmowie przywrócenia terminu do złożenia odwołania. Wydano 66 postanowień. Przyczyny zwłoki w załatwieniu sprawy są niezależne od organu, gdyż uzależnione są od uzyskania ostatecznego orzeczenia lekarskiego jednostki orzeczniczej. Obecnie okres oczekiwania na wydanie orzeczenia przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie wynosi od 1 roku do 3 lat.

W 2024 r. wystawiono 2 karty stwierdzenia choroby zawodowej, tj:

- przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy – przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej - poz. 19.5 – 1 choroba;
- choroba zakaźna lub pasożytnicza albo jej następstwa – Covid 19 - poz. 26 – 1 choroba.

3.Podsumowanie

Prowadzone w ciągu roku kontrole w obiektach będących pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy przyczyniły się do poprawy warunków pracy oraz spowodowały wyegzekwowanie od wprowadzających do obrotu i stosujących substancje i mieszaniny chemiczne spełnienie wymagań zawartych w przepisach prawnych dotyczących chemikaliów. W związku ze zmianą przepisów dotyczących wykazu czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym na niektórych pracodawców zostały nałożone dodatkowe obowiązki w zakresie sporządzania rejestrów, przekazywania informacji do PWIS oraz częstszego wykonywania pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia - zostało to wyegzekwowane decyzjami administracyjnymi.

Działania pracowników Inspekcji Sanitarnej przyczyniły się w znacznym stopniu do wdrożenia przez pracodawców wymogów ujętych w rozporządzeniach UE w prowadzonej działalności zawodowej.

Zwiększenie świadomości pracowników w zakresie czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy nastąpiło poprzez informowanie ich o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz zasadach ochrony przed zagrożeniami.

Podjęmowane przez pracodawców działania: techniczne, organizacyjno-administracyjne, stosowanie środków ochrony indywidualnej, profilaktyka medyczna w znacznym stopniu zapobiegają ujemnym skutkom działania szkodliwych czynników występujących w środowisku pracy.

Podczas przeprowadzonych kontroli prowadzono działania edukacyjno-informacyjne, których zakres obejmował poniższe zagadnienia:

- Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia,
- Narażenie pracowników na hałas w środowisku pracy,
- Choroby zawodowe,
- Badania profilaktyczne pracowników,
- Szkodliwe czynniki biologiczne,

- Czynniki rakotwórcze /mutagenne w środowisku pracy,
- Instrukcje bhp,
- Stosowane produkty niebezpieczne,
- Pomieszczenia pracy,
- Pomieszczenia higieniczno - sanitarne,
- Ocena ryzyka zawodowego,
- Narażenie na radon oraz związane z tym zagrożenia,
- System pierwszej pomocy,
- Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,
- Ergonomia w miejscach pracy – monitory ekranowe,
- Narażenie pracowników na czynniki chemiczne, w tym o działaniu reprotoksycznym.

W 2024r. nastąpił spadek liczby osób zatrudnionych w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia (w 2023r. - 1106 pracowników natomiast w 2024 roku - 1077). Przekroczenia stwierdzono w zakresie natężenia hałasu, promieniowania podczerwonego oraz stężenia pyłu.

W stosunku do ubiegłego roku stwierdzono mniej chorób zawodowych (w 2023r. – 5 chorób, natomiast w 2024r. – 2 choroby zawodowe).

W Sekcji Higieny Pracy na wydanie decyzji w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej lub braku podstaw do stwierdzenia chorób zawodowych oczekuje 39 spraw. Przyczyny zwłoki w załatwieniu sprawy są niezależne od organu, gdyż uzależnione są od uzyskania ostatecznego orzeczenia lekarskiego jednostki orzeczniczej. Obecnie okres oczekiwania na wydanie orzeczenia przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Rzeszowie wynosi od 1 roku do 3 lat.

VIII. Środki zastępcze

W 2024r. nie odnotowano faktu wprowadzania do obrotu i zatrucia tymi środkami. Przeprowadzono 10 kontroli w 9 sklepach stacjonarnych na terenie działania PSSE Krosno. Nie stwierdzono produktów mogących spełniać definicję środka zastępczego.

IX. Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych

1. Informacje ogólne

W roku 2024r. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorowała 190 obiektów nauczania i wychowania, w których funkcjonowało 239 placówek. Skontrolowano 8 żłobków i 1 klub dziecięcy, które obejmują opieką 557 dzieci, 24 przedszkola oraz 3 punkty przedszkolne, do których uczęszcza 2390 dzieci oraz 67 szkół, w których uczy się łącznie 17214 uczniów, w tym:

- szkoły podstawowe – 44 (6091 uczniów),
- ponadpodstawowa szkoła zawodowa - 1 (92 uczniów),
- licea ogólnokształcące – 2(951 uczniów),
- zespoły szkół – 19 (10029 uczniów),
- szkoła policealna – 1(51 słuchaczy)

Skontrolowano także 5 placówek wsparcia dziennego, z których korzystało 200 osób, 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, obejmujący nauką i opieką 140 uczniów, 4 placówki z pobytem całodobowym, w których przebywało 57 dzieci. W 2024r. powstała

1 niepubliczna szkoła policealna kształcąca w kierunkach medycznych. Zlikwidowano 2 placówki (1 żłobek, 1 przedszkole). W placówkach były przeprowadzane kontrole pod kątem zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pobytu. Poza wymienionymi kontrolami kompleksowymi, w placówkach zostały także przeprowadzone kontrole akcyjne, sprawdzające, interwencyjne. W okresie wakacji w 30 szkołach przeprowadzono kontrole pod kątem ich przygotowania do nowego roku szkolnego. Łącznie przeprowadzono 243 kontrole w placówkach nauczania i wychowania, opiekuńczo-wychowawczych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży.

2.Stan techniczno-sanitarny obiektów

Stan techniczno-sanitarny skontrolowanych obiektów został oceniony pozytywnie. W placówkach systematycznie przeprowadzane są prace remontowe, głównie w okresie wakacyjnym. W 30 szkołach (16 szkół podstawowych, 12 zespołów szkół, 1 liceum ogólnokształcące, 1 ponadpodstawowa szkoła zawodowa) przeprowadzono kontrole oceniające ich przygotowanie do nowego roku szkolnego 2024/2025. W 29 placówkach stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-techniczny sufitów, ścian, podłóg. Jedną ze skontrolowanych szkół objęta jest postępowaniem administracyjnym dotyczącym doprowadzenia do należytego stanu techniczno-sanitarnego podłogi w klasie i świetlicy. We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewniono dostęp do ciepłej i zimnej bieżącej wody, prawidłową wentylację, właściwy stan techniczny sanitariatów oraz wyposażenie w środki higieny osobistej. Została wydana 1 decyzja administracyjna dotycząca poprawy stanu techniczno-sanitarnego pomieszczenia sali gimnastycznej, w 28 szkołach stwierdzono dobry stan techniczno-sanitarny bloku sportowego i jego wyposażenia. W 1 ze skontrolowanych placówek brak sali gimnastycznej. W 19 szkołach zapewniono możliwość korzystania z natrysków po zajęciach w-f. Spośród skontrolowanych szkół, 12 posiadało własną stołówkę, natomiast 13 placówek korzystało z cateringu. Pozostałe skontrolowane szkoły nie prowadzą dożywiania. We wszystkich skontrolowanych szkołach stan nawierzchni przejść i boisk był dobry. Wszystkie były zaopatrzone w apteczki udzielania I pomocy oraz informacje dotyczące zakazu palenia tytoniu. Informacje o pozostałych placówkach pozyskiwane były podczas kontroli przeprowadzanych w trakcie roku szkolnego.

Aktualnie, postępowaniem administracyjnym, dotyczącym poprawy warunków pobytu dzieci objęte są 33 placówki. W 2024r. w 8 placówkach zostały wyegzekwowane obowiązki zawarte w decyzjach administracyjnych, co wpłynęło na poprawę ich stanu techniczno-sanitarnego. Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2024r. nie wykazały złego stanu sanitarnego, nie nakładano mandatów.

3.Warunki do utrzymania higieny, ciepła woda w sanitariatach

We wszystkich placówkach zapewniono dzieciom dostęp do bieżącej ciepłej wody w sanitariatach. Zapewniono także właściwe wyposażenie w środki do utrzymania higieny osobistej, w tym również w środki do mycia i dezynfekcji rąk. W placówkach skontrolowanych w 2024r. były zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (oczko ustępowe, umywalka). W 2024r. zły stan techniczno-sanitarny ubikacji stwierdzono w 2 placówkach (szkoły podstawowe). Zostały wydane 2 decyzje administracyjne w sprawie poprawy stanu technicznego sanitariatów, natomiast 3 placówki objęte są postępowaniem administracyjnym wszczętym wcześniej przed 2024 rokiem.

Z wodociągu własnego korzystało 18 skontrolowanych placówek, w niektórych funkcjonują urządzenia do uzdatniania wody. Pozostałe placówki posiadały podłączenie do wodociągu miejskiego/gminnego. Aktualnie, w nadzorowanych placówkach oświatowo-wychowawczych

funkcjonuje 25 urządzeń wodociągowych własnych. Kanalizacja miejscowa funkcjonuje w 6 skontrolowanych placówkach (szambo-3, oczyszczalnia biologiczna – 3). Pozostałe placówki są podłączone do kanalizacji centralnej.

4.Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

W 2024r. oceniono dostosowanie mebli szkolnych (stoliki, krzeselka) do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków w 26 placówkach (10 szkół podstawowych, 16 przedszkoli). Oceniono 1266 stanowisk uczniowskich w 82 oddziałach. W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono stanowisk niewłaściwych, niedostosowanych do warunków antropometrycznych uczniów. Podczas kontroli zwracano uwagę na prawidłowe zestawienie mebli. W 2024r. na 94 placówki skontrolowane - 56 posiadało meble w 100% z certyfikatem. Odsetek mebli z certyfikatami powyżej 50% dotyczył 30 placówek, do 50% 8 placówek.

5.Rozkład zajęć lekcyjnych

Oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 55 szkołach, w 646 oddziałach. Podobnie jak w latach ubiegłych, oceniano podziały godzin zgodnie z kryteriami zawartymi w formularzu Ocena stanu sanitarnego szkoły. Nieprawidłowe podziały godzin stwierdzono w 2 szkołach w 54 oddziałach (1 szkoła podstawowa- 21 oddziałów, 1 zespół szkół - 33 oddziały). W tych 2 szkołach nauka odbywała się w systemie dwuzmianowym. W pozostałych skontrolowanych placówkach rozkłady zajęć lekcyjnych oceniono pozytywnie. Jedynie, w części skontrolowanych szkół są zbyt krótkie przerwy 5 minutowe. Podczas kontroli zwracano uwagę na przerwy międzylekcyjne – na czas ich trwania, na możliwość ich spędzania na świeżym powietrzu. W 7 szkołach nie ma przerw pięciominutowych, natomiast w 57 szkołach są przerwy pięciominutowe. We wszystkich szkołach, w których są przerwy pięciominutowe, są także przerwy dłuższe trwające co najmniej 15-20 minut. Nie były wydawane decyzje administracyjne dotyczące rozkładów zajęć lekcyjnych.

6.Możliwość pozostawiania podręczników w szkole

Z przeprowadzonych w 2024 roku kontroli sanitarnych wynika, że w placówkach nie ma problemu z zapewnieniem możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Niektóre placówki zapewniają uczniom indywidualne szafki, pozostałe inne miejsce na pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych. W skontrolowanych szkołach 4 placówki zapewniły uczniom szafki indywidualne, natomiast 89 placówek zapewniało inne miejsce, np. szafki w sali lekcyjnej.

W 2024r. w ramach kampanii „Problem wagi ciężkiej” przeprowadzono ważenie tornistrów w 5 szkołach podstawowych (szkoły podstawowe samodzielne – 4, szkoły podstawowe w zespole szkół – 1). Łącznie badaniami objęto 1293 uczniów (szkoły podstawowe samodzielne – 1004, szkoła podstawowa w zespole szkół – 289) w 71 oddziałach (szkoły podstawowe samodzielne – 56, szkoły podstawowe w zespołach szkół – 15). Waga tornistra szkolnego do 10 % masy ciała ucznia dotyczyła 489 uczniów w 68 oddziałach w 5 szkołach. Waga tornistra szkolnego w zakresie 10 % - 15% masy ciała ucznia dotyczyła 585 uczniów w 70 oddziałach w 5 szkołach. Waga tornistra szkolnego > 15% masy ciała ucznia dotyczyła 219 uczniów w 51 oddziałach w 5 szkołach. Działania zostały przeprowadzone we współpracy z dyrektorami szkół oraz pielęgniarkami sprawującymi profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami. Były one połączone z działaniami edukacyjnymi realizowanymi

przez pracownika sekcji oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia. Po zakończonych działaniach do każdej szkoły zostało przekazane sprawozdanie uwzględniające wyniki przeprowadzonych pomiarów. Przekazano także wystąpienie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie przypominające Zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie plecaków/tornistrów oraz wskazujące na konieczność podjęcia lub kontynuacji działań mających na celu zmniejszenie obciążenia uczniów.

7. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu uczniów w szkołach dokonano kontroli warunków sanitarno-higienicznych prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego. Z pełnej infrastruktury sportowej, tj. szkolnego zespołu sportowego wraz z boiskiem korzystało 29 szkół, bez boiska 12 szkół. W pozostałych szkołach wykorzystywane były sale pełnowymiarowe lub zastępcze.

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2024r. brak infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego stwierdzono w 8 szkołach. Zajęcia z wychowania fizycznego na korytarzu nie odbywały się w żadnej placówce. Niezależnie od posiadanej infrastruktury w zakresie realizacji wychowania fizycznego, szkoły korzystały z innych obiektów poza placówką: hali sportowej (13 szkół), sali gimnastycznej (3 szkoły), basenu (6 szkół), boiska lub stadionu sportowego (15 szkół), siłowni (1 szkoła). Podczas przeprowadzanych kontroli oceniano także stopień korzystania przez uczniów z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego. Natryski zlokalizowane w 41 zespołach sportowych były czynne. W tych placówkach uczniowie mieli możliwość korzystania z natrysków po zajęciach sportowych.

8. Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami przez zwierzęta

Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano także uwagę na stan sanitarny piaskownic zlokalizowanych przy części placówek. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Piaskownice były zabezpieczone przed zanieczyszczeniami przez zwierzętami, piasek był systematycznie wymieniany.

9. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W 2024 roku w szkołach prowadzono dożywianie uczniów w różnych formach. W 13 skontrolowanych placówkach posiłki były przygotowywane na miejscu w stołówce szkolnej, natomiast w 38 dzieci korzystały z posiłków dowożonych. We wszystkich 51 placówkach były wydawane ciepłe posiłki, w tym obiady pełne w 11, a jednodaniowe w 40 placówkach. Z posiłków ciepłych dwudaniowych korzystało 1051 uczniów, zaś z obiadów jednodaniowych 2099 uczniów. W skontrolowanych szkołach nie przygotowywano dla dzieci II śniadań. Dzieci w placówkach otrzymywały napój, mleko oraz owoce i warzywa. Napój otrzymywało 4249 dzieci w 52 szkołach. Z posiłków dofinansowanych korzystało 452 uczniów. Dane dotyczą dnia, w którym przeprowadzona była kontrola sanitarna. W 25 skontrolowanych szkołach funkcjonują sklepiki uczniowskie, a w 17 automaty z żywnością. W 2024r. wzmocniono nadzór dotyczący asortymentu sprzedawanych artykułów spożywczych w automatach vendingowych zlokalizowanych na terenie placówek oświatowo-wychowawczych.

10. Żłobki i kluby dziecięce

Na nadzorowanym terenie w 2024r. funkcjonowało 16 żłobków (5 żłobków niepublicznych i 11 publicznych). Na terenie Miasta Krosna zlokalizowanych jest 5 żłobków, natomiast na terenie powiatu 11 placówek. W 2024r. zlikwidowano 1 żłobek niepubliczny na terenie miasta Krosna. Żłobki zapewniają dzieciom wyżywienie w formie posiłków dowożonych lub przygotowywanych na miejscu w blokach żywieniowych. Stan techniczno-sanitarny nadzorowanych placówek, wyposażenia został oceniony jako dobry. Wszystkie żłobki funkcjonują zgodnie z opinią sanitarną (Decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie).

Na terenie powiatu krośnieńskiego w dalszym ciągu funkcjonuje 1 klub dziecięcy. Stan techniczno-sanitarny placówki dobry.

11. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego w okresie zimy i lata organizowany był wypoczynek dzieci i młodzieży. Wypoczynek letni: do Bazy MEN zgłoszono 51 turnusów wypoczynku letniego, uwzględniono także 2 szkolne schroniska młodzieżowe. Podczas wakacji letnich skontrolowano 43 turnusy i 2 szkolne schroniska młodzieżowe, a wykonano 49 kontroli sanitarnych w trakcie ich trwania (w tym 5 przez Sekcję Higieny Żywności i Żywienia). Nie wszystkie turnusy były kontrolowane, ponieważ były one organizowane kolejno w tych samych obiektach. Z wypoczynku na skontrolowanych turnusach oraz w schroniskach skorzystało 1920 uczestników. Na półkoloniach organizowanych w miejscu zamieszkania, prowadzono dożywianie dzieci w różnych formach. Łącznie dożywianiem objęto 795 dzieci na 26 turnusach. W okazanych do oceny jadłospisach nie stwierdzono nieprawidłowości. Wypoczynek zimowy: do Bazy MEN zgłoszono 22 turnusy wypoczynku zimowego. Podczas ferii zimowych skontrolowano 19 zimowisk. Podobnie jak w lecie, w tym samym obiekcie były organizowane kolejne turnusy. W trakcie ich trwania przeprowadzono 25 kontroli sanitarnych (w tym 6 przez Sekcję Higieny Żywności i Żywienia). Z wypoczynku zimowego na skontrolowanych turnusach skorzystało 536 dzieci. Dożywianie było realizowane na 10 turnusach i objęto nim 244 dzieci. W placówkach wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży przeprowadzane były kontrole kompleksowe pod kątem oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży oraz warunków żywienia. Na 3 turnusach wypoczynku zimowego stwierdzono nieprawidłowości dotyczące bloku żywieniowego: zły stan techniczno-sanitarny ścian, podłóg w pomieszczeniach bloku żywienia, windy, brak wentylacji, zły bieżący stan sanitarny. Zostały wydane 3 decyzje nakazowo-rachunkowe oraz nałożono 2 mandaty karne. Na turnusach wypoczynku letniego nie odnotowano nieprawidłowości. Podczas trwania wypoczynku prowadzone były działania edukacyjne z udziałem pracowników sekcji oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia oraz policji. Uwzględniały one zagadnienia dotyczące bezpiecznego wypoczynku, m.in. profilaktyki chorób odkleszczowych, higieny osobistej, upałów, uzależnień, napojów energetyzujących. Stan zdrowia dzieci oceniono jako dobry. Nie odnotowano żadnych chorób i urazów. Poza wymienionymi wyżej przypadkami zaniedbań dotyczących bloku żywieniowego, organizatorzy zapewnili uczestnikom wypoczynku właściwe warunki sanitarne.

12. Działania pokontrolne

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w placówkach oświatowo-wychowawczych w 2024 r. wydano 39 decyzji administracyjnych, w tym 16 dotyczących zmiany terminu wykonania nałożonych obowiązków. Wydane decyzje nakazowe dotyczyły poprawy stanu techniczno-sanitarnego: dróg dojazdu (4 decyzje), placów zabaw (1 decyzja), ciągów komunikacyjnych (4 decyzje), sal lekcyjnych (5 decyzji), sanitariatów (2 decyzje), sal

gimnastycznych(2 decyzje), pokoi mieszkalnych (1 decyzja), poprawy jakości oświetlenia sztucznego(3 decyzje), potwierdzające spełnienie wymagań przez nowo oddany żłobek (1 decyzja). W 2024 r. zostało zakończone postępowanie administracyjne w 8 placówkach. Aktualnie, postępowaniem administracyjnym objęte są 33 placówki. W żadnej z placówek nie stwierdzono złego stanu sanitarnego, nie nakładano mandatów karnych.

13. Podsumowanie

Podobnie, jak w latach poprzednich nadzorem sanitarnym objęto placówki nauczania i wychowania oraz turnusy wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży. Przeprowadzano kontrole kompleksowe, sprawdzające, interwencyjne. Stan techniczno-sanitarny większości placówek nauczania i wychowania ocenia się jako dobry. Warunki lokalowe nadzorowanych obiektów ulegają systematycznej poprawie ze względu na realizowane liczne prace remontowe.

W ramach nadzoru bieżącego skontrolowano także jakość oświetlenia sztucznego w 14 placówkach w 74 pomieszczeniach. Skontrolowano sale lekcyjne, pracownie komputerowe (łącznie 234 stanowiska komputerowe). Nieprawidłowości stwierdzono w 5 placówkach (3 szkoły podstawowe i 2 zespoły szkół). Zostały wydane decyzje administracyjne nakazujące uzyskanie poprawy jakości oświetlenia sztucznego.

Podczas przeprowadzanych kontroli dokonywano pomiaru temperatury w pomieszczeniach, nie stwierdzono temperatury nieprawidłowej.

W ramach realizacji działań związanych z nadzorem nad warunkami nauki i pobytu dzieci i młodzieży podejmowano współpracę z innymi sekcjami (Sekcja Higieny Żywności i Żywienia, Sekcja Higieny Komunalnej, Sekcja Epidemiologii).

X. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

1. Informacja o celu, zakresie i trybie postępowania przy sprawowaniu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Realizacja ustawowych obowiązków i zadań z zakresu ochrony zdrowia publicznego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej uwzględnia również sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, mającego na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu higieniczno-sanitarnego w obiektach, w sposób nie powodujący zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi podczas ich eksploatacji.

Realizacja celu działania organu inspekcji sanitarnej w ramach zadań wykonywanych przez pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, polega na zajmowaniu stanowisk w sprawach pozostających w zakresie jego właściwości wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub organów prowadzących postępowanie administracyjne i dotyczy planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

W związku z wynikającym bezpośrednio z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, mając na uwadze konieczność zapewnienia ludziom zdrowych warunków życia w miejscu ich pracy, zamieszkania i pobytu, na podstawie obowiązujących przepisów prawnych mających zastosowanie przy wykonywaniu zakresu tych zadań, Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie dokonuje oceny i zajmuje stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w ramach realizacji następujących zagadnień problemowych, polegających na:

- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko projektów dokumentów planistycznych, a także opiniowanie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- zajmowaniu stanowisk w ramach przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko w przypadku przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- zajmowaniu stanowisk dotyczących projektów planów remediacji w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia, na podstawie art.101 i ust.5 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska,
- zajmowaniu stanowisk dotyczących warunków przeprowadzania działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia oraz w kąpieliskach, na podstawie art.13 ust.6 pkt.7 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007r. i zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- opiniowaniu warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na ich realizację,
- uzgadnianiu dokumentacji projektowych obiektów budowlanych pod względem wymagań higienicznym i zdrowotnym dotyczących warunków środowiska pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, przy produkcji i obrocie żywności oraz w związku z prowadzeniem działalności leczniczej i usług komercyjnych, na etapie uzyskiwania pozwolenia na ich budowę, przebudowę lub zmianę sposobu użytkowania,
- uzgadnianiu warunków zabudowy / lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- kontroli obiektów budowlanych, w celu potwierdzenia spełnienia w nich wymaganych przepisami warunków higieniczno-sanitarnych do prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności tych, które podlegają urzędowej kontroli PIS,
- kontroli obiektów budowlanych po zakończeniu budowy, w związku z ich dopuszczeniem do użytkowania,
- wydawaniu zaświadczeń, opinii o spełnieniu wymagań sanitarnych w obiektach budowlanych na poszczególnych etapach realizacji inwestycji oraz po jej zakończeniu,
- zajmowaniu stanowisk w formie zgód, uzgodnień czy opinii, dotyczących odstępstw od przepisów prawnych, np. w zakresie warunków technicznych, dotyczących usytuowania urządzeń w budynkach i na terenie działki budowlanej,
- przeprowadzaniu wstępnych przeglądów obiektów budowlanych przeznaczonych do adaptacji pod potrzeby planowanej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej, przez przystąpieniem do procesu inwestycyjnego,
- prowadzeniu konsultacji inżynierskich na etapie projektowania inwestycji oraz udzielaniu informacji na temat wymaganych warunków higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych dla planowanej inwestycji oraz procedur mających zastosowanie w procesie inwestycyjnym,
- współpracy z jednostkami państwowymi o samorządowymi oraz organizacjami i innymi.

2 . Informacja z realizacji zadań przez Sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Krośnie w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2024 roku, w związku z realizacją ustawowych zadań pozostających w zakresie obowiązków Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Krośnie, rozpatrzono ogółem **1216 spraw** zajmując **1272 stanowiska** dotyczące terenu całego powiatu krośnieńskiego łącznie z terenem pozostającym w granicach administracyjnych miasta Krosna.

W roku sprawozdawczym uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych **10** dokumentacji projektowych, wydając **10** opinii. W **2** przypadku niezbędne było wystosowanie pisma wnoszącego o uzupełnienie dokumentacji projektowej o informacje niezbędne do wydania opinii.

W ramach dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane, w roku sprawozdawczym rozpatrzono **87** spraw zajmując łącznie **87** stanowisk o braku sprzeciwu co do możliwości użytkowania inwestycji objętych zgłoszeniem (zgodności wykonania inwestycji z projektem budowlanym w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych). Po otrzymaniu zgłoszenia o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego na terenie nadzorowanym, stanowiska o odstąpieniu od przeprowadzania kontroli obiektów objętych zgłoszeniem i braku sprzeciwu co do możliwości ich użytkowania wydawano na podstawie oceny materiału dowodowego udostępnionego przez Inwestora lub stanowiska zajmowane były po przeprowadzeniu w terenie czynności kontrolnych inwestycji. W związku z dopuszczeniem inwestycji do użytkowania w roku rozliczeniowym przeprowadzono **40** kontroli. Większość dokumentacji projektowych przekazywanych do użytkowania inwestycji posiadało uzgodnienia w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych tut. Inspektora Sanitarnego lub uprawnionych rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych.

W ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w odniesieniu do wniesionych spraw dotyczących czynności związanych z wydaniem o obiekcie zaświadczenia lub opinii na temat spełnienia wymaganych przepisami warunków lokalowych i stanu higieniczno-sanitarnego do prowadzenia działalności w zakresie deklarowanym przez wnioskujące podmioty gospodarcze, rozpatrzono **95** spraw zajmując jednocześnie **95** stanowisk, w związku z czym przeprowadzono **89** kontroli, głównie istniejących obiektów budowlanych. W pozostałych przypadkach, bez przeprowadzania czynności kontrolnych w terenie, stanowiska zostały zajęte na podstawie będących w posiadaniu organu inspekcji sanitarnej dokumentacji kontrolnej obiektów objętych zgłoszeniem lub na podstawie oceny materiału dowodowego udostępnionego przez Wnioskodawcę.

W ramach postępowań prowadzonych w trybie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dotyczących oceny oddziaływania na środowisko planowanych do realizacji inwestycji na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego, rozpatrzono ogółem **37** spraw. Rozstrzygając o przedmiocie sprawy w ramach postępowań prowadzonych przez organy decyzyjne, zajęto ogółem **74** stanowiska. W **33** przypadkach została wydana opinia sanitarna. Niektóre rozpatrywane sprawy wymagały wniesienia uzupełnienia informacji o inwestycjach objętych postępowaniem w celu uzyskania dodatkowych wyjaśnień pozwalających na obiektywną ocenę o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko i zajęcia stanowiska w ramach posiadanych kompetencji a także udzielenia informacji organowi prowadzącemu postępowanie (po uzupełnieniu dokumentacji na wniosek

pozostałych organów współdziałających) na temat ewentualnego podtrzymania bądź zmiany stanowiska zajętego we wcześniej sporządzonej opinii.

W związku z prowadzonymi przez organy decyzyjne postępowaniami przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, rozpatrzono **10** spraw. Ich rozstrzygnięcie wymagało zajęcia **27** stanowisk. W niektórych przypadkach w trakcie postępowania koniecznym było zwrócenie się do organu prowadzącego o uzupełnienie materiału dowodowego dotyczącego sprawy bądź na wniosek organu decyzyjnego wydanie pisma o podtrzymaniu wcześniej zajętego stanowiska.

W związku z uczestnictwem w postępowaniach prowadzonych w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla późniejszej realizacji postanowień przyjętych w opracowywanych dokumentach planistycznych, rozpatrzono ogółem **24** sprawy. Wniesione sprawy związane były z opiniowaniem projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko oraz związanych z uzgodnieniami zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach sporządzanych dla dokumentów planistycznych, a także z uzgodnieniami dot. odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach sporządzanych dla dokumentów planistycznych w dużej mierze dotyczyły zajęcia stanowisk dla planów ogólnych gmin. Rozstrzygając w przedmiocie sprawy w ramach prowadzonych postępowań zajęto ogółem **24** stanowiska.

W analizowanym okresie zajęto **951** stanowisk dotyczących uzgadniania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji lokalizacji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W roku sprawozdawczym nie zajmowano stanowisk dotyczących projektów planów remediacji w odniesieniu do zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia na podstawie art.101.1 ust.5 pkt.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska oraz dotyczących warunków przeprowadzania działań naprawczych w odniesieniu do szkody w środowisku w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia oraz w kąpieliskach, na podstawie art.13 ust.6 pkt.7 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. Nie prowadzono również czynności kontrolnych obiektów budowlanych w trakcie ich budowy, jak również spraw związanych z realizacją współpracy z jednostkami państwowymi, samorządowymi i innymi.

Natomiast tak jak w latach ubiegłych były prowadzone konsultacje inżynierskie w fazie projektowania inwestycji oraz udzielano niezbędnych informacji z zakresu warunków higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych wymaganych dla planowanych do realizacji przedsięwzięć na terenie właściwości Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie.

Podsumowanie

W porównaniu z rokiem ubiegłym, w roku 2024 odnotowano znaczny wzrost liczby wszystkich spraw prowadzonych na terenie swojej właściwości przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego powiatu krośnieńskiego oraz miasta Krosna w stosunku do roku poprzedniego. Liczba spraw w 2023r. wyniosła **381**, natomiast w 2024r. – **1216**. Kolejno, ogólna liczba zajmowanych stanowisk w 2023 roku wyniosła **407**, natomiast w roku rozliczeniowym 2024 roku – **1272**. Wzrost liczby spraw oraz zajętych stanowisk związany

jest przede wszystkim ze zmianą Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024r. poz. 1130 ze zm.), zgodnie z którą od 24 września 2023r. wszystkie decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego są uzgadniane pod względem wymagań higienicznych z zdrowotnych z właściwym organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W roku **2024** w porównaniu z rokiem 2023 odnotowano :

- wzrost liczby stanowisk potwierdzających w istniejących obiektach wymagane warunki lokalowe i stan higieniczno-sanitarny do prowadzenia w nich działalności gospodarczej przez wnioskujące podmioty,
- wzrost liczby spraw związanych z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych, zrealizowanych na terenie właściwości tut. Inspektora Sanitarnego,
- wzrost liczby przeprowadzanych postępowań w sprawie ocen oddziaływania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, planowanych do realizacji na terenie powiatu i miasta Krosna,
- wzrost liczby stanowisk ze wskazaniem warunków realizacji na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- spadek liczby stanowisk zajętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie w sprawach dotyczących postępowań prowadzonych w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla realizacji postanowień przyjętych w opracowywanych dla terenu powiatu i miasta Krosna dokumentach planistycznych,
- wzrost liczby stanowisk dotyczących uzgodnień dokumentacji projektowych inwestycji pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych,
- znaczny wzrost liczby uzgodnień warunków zabudowy / lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Z przeprowadzonej analizy przedmiotu spraw rozpatrywanych w ramach czynności wykonywanych przez Sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie wynika, że w 2024 roku zakres zadań problemowych obejmujący granice administracyjne miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego w przeważającej części był związany z uzgadnianiem projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego, dopuszczaniem do użytkowania obiektów budowlanych po zakończeniu ich realizacji a także dotyczył postępowań prowadzonych w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko projektów dokumentów planistycznych oraz postępowań w sprawie ocen oddziaływania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto, znaczącą część wszystkich stanowisk obejmowały stanowiska potwierdzające wymagane warunki lokalowe i stan higieniczno-sanitarny do prowadzenia działalności gospodarczej w istniejących obiektach przez wnioskujące podmioty oraz stanowiska dotyczące uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego odgrywa znaczącą rolę w ochronie zdrowia publicznego poprzez inspirowanie działań lokalnych organów administracji samorządowej m.in. wymagając przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowania terenów inwestycji, a także poprzez wymaganie od inwestorów podczas uczestniczenia w odbiorach obiektów budowlanych na etapie dopuszczenia ich do użytkowania i przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych na etapie planowania inwestycji, spełnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych, odpowiednich z punktu widzenia ochrony zdrowia.

XI. Działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowia

Nadrzędnym celem wszystkich prowadzonych przez PSSE w Krośnie działań prozdrowotnych i profilaktycznych jest poprawa zdrowia mieszkańców miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego.

Główne działania pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowane w 2024 roku skierowane były na kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych lokalnej społeczności poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz rozwijanie odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych.

Powyższe cele osiągnięto poprzez inicjowanie i kontynuację programów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania (łącznie wśród ponad 20 tys. odbiorców) oraz organizowanie przedsięwzięć prozdrowotnych o zasięgu lokalnym: miejskim, gminnym, powiatowym, szkolnym (łącznie dla blisko 63 tys. uczestników).

Realizacja powyższego wymagała zorganizowania szkoleń (5), narad (178), konsultacji merytorycznych (83), przeprowadzenia wizytacji (61) dotyczących realizacji programów oraz prowadzenia dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego przeprowadzono działania w następujących obszarach:

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

1) Poprzez kontynuację od 2006 r. ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj formę”. Podejmowane w nim działania wpisują się w założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 obejmujące ograniczenie otyłości u dzieci i młodzieży poprzez promocję zbilansowanej diety i regularnej aktywności fizycznej, jako obszar priorytetowy na najbliższe lata ze względu na ciągły wzrost wskaźników nadwagi i otyłości wśród społeczeństwa (a pogłębiany przez sytuację związaną z Covid-19). W roku szkolnym 2023/2024 w programie uczestniczyło 27 szkół podstawowych (w tym 5 z Krosna). Natomiast w XII edycji ogólnopolskiego Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę” udział wzięło 7 szkół podstawowych, w tym 3 z miasta Krosna.

2) Poprzez realizację programu „Skąd biorą się produkty ekologiczne?”, którego głównym celem jest budowanie właściwych nawyków żywieniowych dzieci oraz zaznajamianie ich z tematyką rolnictwa ekologicznego. Program przeprowadzono w 19 przedszkolach wśród 1393 dzieci.

3) Poprzez współorganizację etapu rejonowego XXXI Ogólnopolskiej Olimpiady Zdrowia, do której przystąpiło w etapie rejonowym 12 szkół (7 podstawowych i 5 średnich). Olimpiada odbyła się tradycyjnie dzięki wieloletniej współpracy z Oddziałem Rejonowym PCK w Krośnie.

2. Profilaktyka uzależnień

PSSE w Krośnie prowadzi stały monitoring przestrzegania Ustawy antytytoniowej. W 2024 roku skontrolowano w tym zakresie 726 miejsc użytku publicznego (nie nałożono mandatów za nieprzestrzeganie w/w).

Natomiast akcje informujące społeczeństwo w zakresie Ustawy oraz szeroko pojętej profilaktyki palenia tytoniu prowadzono m.in. w ramach Światowego Dnia bez Tytoniu (obchodzonego 31 maja) oraz listopadowego Światowego Dnia Rzucania Palenia, a działaniami objęto łącznie blisko 3,2 tys. osób.

Poprzez realizację szkolnych programów edukacyjnych: „ARS, czyli jak dbać o miłość” „Czyste powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie” (wśród ponad 1800 uczniów szkół podstawowych, średnich oraz przedszkolaków).

3.Profilaktyka chorób zakaźnych

Realizowana w sposób ciągły podczas wszystkich rodzajów działań o charakterze nieprogramowym (podczas akcji informacyjno-edukacyjnych, konkursów, pikników, spotkań, indywidualnych rozmów oraz poprzez informacje zamieszczane na stronie internetowej i mediach społecznościowych Stacji), a także poprzez promocję szczepień ochronnych podczas m.in. Europejskiego Tygodnia Szczepień oraz poprzez organizację w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS: kampanii „Jedyny taki test, którego prawdopodobnie nie zleciłeś”, „Mój Walenty jest the best, idzie ze mną zrobić test”, programu edukacyjnego dla szkół podstawowych „Zawsze razem”. Łącznie w działaniach tych wzięło udział ponad 6 tys. osób.

4.Profilaktyka nowotworów

Poprzez realizację w szkołach ponadpodstawowych programów: „Podstępne WZW” (wśród ponad 1800 uczniów), „Wybierz życie- Pierwszy krok” (wśród ok.100 uczniów), „Znamie! Znam je?” (wśród ponad 3 tys. uczniów).

5.Pozostałe działania

Wojewódzka Kampania „Świadome Piękno- Wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie” skierowana do łącznie 870 właścicieli, pracowników (przyszłych pracowników), klientów oraz uczniów szeroko pojętej branży beauty, w której udział wzięło 45 salonów fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu.

„Problem wagi ciężkiej”- akcja informacyjno – edukacyjna dotycząca przeciążonych uczniowskich plecaków połączona z ważeniem tornistrów 1454 uczniów 7 szkół podstawowych z terenu Krosna i powiatu krośnieńskiego.

Bezpieczeństwo wypoczynku dzieci i młodzieży oraz osób wypoczywających na terenie Krosna i powiatu krośnieńskiego to priorytetowe zagadnienie podejmowane przede wszystkim podczas ferii zimowych i wakacji we współpracy z Sekcją Higieny Dzieci Młodzieży tutejszej Stacji oraz Komendą Miejską Policji w Krośnie, Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Krośnie, nadleśnictwami, Urzędem Miasta w Krośnie, uzdrowiskami w Rymanowie Zdroju i Iwoniczu oraz organizatorami wypoczynku. Łącznie edukacją objęto ok. 4 tys. osób.

W 2024 roku w celu dotarcia z w/w działaniami do szerszego grona odbiorców, w mediach społecznościowych Stacji na bieżąco zamieszczane i udostępniane są informacje/relacje z przeprowadzanych działań oraz treści o charakterze edukacyjnym dotyczące promocji zdrowia i profilaktyki chorób.

XII. Działalność laboratoryjna

Oddział Laboratoryjny PSSE Krosno posiada od 2005r. certyfikat akredytacji Laboratorium badawczego Nr AB 624 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji. Posiada udokumentowany, ciągle doskonalony system zarządzania zgodny z wymogami normy PN-EN ISO / IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i norm związanych. Oddział Laboratoryjny włączony jest

w zintegrowany system badawczy pionu laboratoryjnego województwa podkarpackiego w realizacji badań w pionach higieny żywności i żywienia, higieny komunalnej, higieny pracy i epidemiologii.

Badania w Oddziale Laboratoryjnym prowadzone są w następujących pracowniach:

Pracownia Epidemiologii, do zadań której należy:

- izolacja i identyfikacja drobnoustrojów chorobotwórczych,
- kontrola procesu sterylizacji za pomocą wskaźników biologicznych,
- określenie wrażliwości izolowanych szczepów na leki przeciwbakteryjne,
- wykrywanie i identyfikacja jaj pasożytów i cyst pierwotniaków.

W 2024r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 4995 badań, wykonano 15345 oznaczeń mikrobiologicznych, pobrano i zbadano 4995 próbek, zakwestionowano 79 próbek. W ramach usług zleconych przeprowadzono 346 badań, wykonano 493 oznaczenia mikrobiologiczne.

Pracownia Higieny Komunalnej, do zadań której należy:

- analiza mikrobiologiczna i fizykochemiczna wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z urządzeń do zaopatrzenia w wodę,
- analiza mikrobiologiczna i fizykochemiczna wody na pływalniach i z basenów kąpielowych,
- analiza wody surowej pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym.

W 2024r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 201 badań, wykonano 728 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych. Pobrano i zbadano 83 próbki, zakwestionowano 3 próbki. W ramach usług zleconych przeprowadzono 1210 badań, wykonano 3945 oznaczeń mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych, pobrano i zbadano 730 próbek, zakwestionowano 369 próbek.

Pracownia Higieny Żywności i Żywienia, do zadań której należy:

- analiza mikrobiologiczna żywności,
- analiza fizykochemiczna żywności,
- analiza jakości zdrowotnej żywienia zbiorowego,
- kontrola warunków higieniczno-sanitarnych w nadzorowanych obiektach.

W 2024r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 894 badania, wykonano 2272 oznaczenia chemiczne, fizyczne i mikrobiologiczne. Pobrano i zbadano 305 próbek, zakwestionowano 9 próbek. W ramach usług zleconych przeprowadzono 2213 badań, wykonano 4455 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych, pobrano i zbadano 874 próbek, zakwestionowano 14 próbek.

Pracownia Higieny Pracy, do zadań której należy:

- wykonywanie badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

W 2024r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 433 badania, wykonano 1431 oznaczeń chemicznych i fizycznych. Pobrano i zbadano 2899 próbek, zakwestionowano 59 próbek. W ramach usług zleconych przeprowadzono 665 badań, wykonano 3098 oznaczeń chemicznych i fizycznych, pobrano 8081 próbek, zakwestionowano 494 próbki.

Oddział Laboratoryjny posiada akredytację w zakresie następujących badań:

– **Pracownia Higieny Żywności i Żywienia:**

Salmonella, Listeria monocytogenes, bakterie z grupy coli, Escherichia coli, Enterobacteriaceae, liczba drobnoustrojów w produktach spożywczych, azotyny i azotany

w mięsie i przetworach mięsnych, sól kuchenna w mięsie i przetworach mięsnych, zawartość kwasu sorbowego i jego soli w napojach bezalkoholowych, produktach owocowych i warzywnych;

- Pracownia Higieny Komunalnej:

bakterie z grupy coli, bakterie grupy coli termotolerancyjne i *Escherichia coli*, przetrwalniki beztlenowców redukujących siarczyny, enterokoki kałowe, *Clostridium perfringens*, *Clostridium perfringens* łącznie ze sporami, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów, pH, przewodność właściwa, mętność, zawartość azotynów i azotanów, żelazo, glin, jon amonowy w wodzie;

Pobieranie próbek wody do spożycia do celów mikrobiologicznych i fizykochemicznych;

- Pracownia Higieny Pracy:

drgania mechaniczne o ogólnym oddziaływaniu na organizm człowieka, drgania mechaniczne przenoszone na organizm człowieka przez kończyny górne, hałas, oświetlenie elektryczne we wnętrzach, pobieranie próbek pyłu i substancji organicznych, oznaczanie stężenia pyłu frakcja wdychalna i respirabilna;

- Pracownia Epidemiologii:

kontrola skuteczności procesów sterylizacji (sporał A, sporał S), obecność i identyfikacja pałeczek *Salmonella*, *Shigella*, pałeczek z rodziny *Enterobacteriaceae* (wymaz z kału, wymaz z odbytu, kał, szczep).

Ponadto, Oddział Laboratoryjny wykonuje następujące badania:

- Pracownia Higieny Żywności i Żywienia:

Badania objęte systemem zarządzania

bakterie *Escherichia coli* i bakterie z grupy coli/ metoda NPL, gronkowce chorobotwórcze (*Staphylococcus aureus*) /metoda oznaczania liczby, drożdże/metoda oznaczania liczby, pleśnie/metoda oznaczania liczby, *Bacillus cereus*/metoda oznaczania liczby, kwasowość w napojach bezalkoholowych, zawartość kwasu benzoowego w przetworach owocowo-warzywnych, zawartość azotynów i azotanów w produktach warzywnych,

Badania nie objęte systemem zarządzania

ocena organoleptyczna, ocena znakowania opakowań, badanie w kierunku obecności żywych i martwych szkodników i ich pozostałości, makroskopowa ocena zapleśnienia, analiza wskaźników jęczenia tłuszczu, oznaczanie zawartości zanieczyszczeń mineralnych, organicznych i ferromagnetycznych, bakterie beztlenowe przetrwalnikujące-wykrywanie obecności, gronkowce chorobotwórcze (*Staphylococcus aureus*)/metoda NPL, oznaczanie czystości mikrobiologicznej wymazów sanitarnych, obecność barwników organicznych syntetycznych, oznaczanie kwasowości i wilgotności w przetworach zbożowych, substancje konserwujące m.in. polifosforany, oznaczanie zawartości białka, tłuszczu, soli, cukru, popiołu, suchej masy, wody, jodku potasu, pH, ekstrakt, gęstość, wartość odżywcza

- Pracownia Higieny Komunalnej:

Badania objęte systemem zarządzania

mangan, chlorki, utlenialność z KMnO_4 ,

Badania nie objęte systemem zarządzania

barwa, smak, zapach, tlen rozpuszczony i BZT5, siarczany, fosforany, detergenty anionowe, magnez, wapń, twardość ogólna, gronkowce w wodach na pływalniach

- Pracownia Higieny Pracy:

Badania objęte systemem zarządzania

mikroklimat gorący, zimny i umiarkowany

Badania nie objęte systemem zarządzania

możliwość szybkiego oznaczania następujących związków chemicznych w powietrzu: tlenek węgla, dwutlenek siarki, siarkowodór, ozon, tlenek azotu i dwutlenek azotu

- Pracownia Epidemiologii:

Badania objęte systemem zarządzania:

badanie kału w kierunku obecności pasożytów i określenie wrażliwości izolowanych szczepów na leki przeciwbakteryjne.

Ogółem w Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Krośnie w 2024r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 6523 badania, wykonano 19776 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych, pobrano i zbadano 8282 próbki, zakwestionowano 150 próbek. Natomiast w ramach usług zleconych przeprowadzono 4434 badania, wykonano 11991 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych. Pobrano i zbadano 10 031 próbek, zakwestionowano 877 próbek. Ilości wykonanych czynności laboratoryjnych utrzymują się w stosunku do lat ubiegłych na stałym poziomie.

Oddział Laboratoryjny wykonuje wysokiej jakości badania laboratoryjne zgodnie z udokumentowanymi i zwalidowanymi lub zweryfikowanymi metodami w ramach działalności nadzorowej i usługowej, dostarcza Klientom wiarygodnych i użytecznych wyników badań. W dniu 19.04.2024 został przeprowadzony audyt przez auditorów PCA, potwierdzono kompetencje personelu do wykonywania działalności laboratoryjnej. Uaktualniono zakres akredytacji – wydanie 24 z dnia 27.05.2024r.

Kompetencje personelu są podnoszone i monitorowane poprzez udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, badaniach biegłości krajowych i międzynarodowych. Laboratorium w 2024r. zrealizowało pozytywnie plan monitorowania ważności wyników laboratoryjnych dla akredytowanych i zweryfikowanych metod, co pozwoliło zapewnić otrzymywanie rzetelnych i wiarygodnych wyników badań z zapewnioną spójnością pomiarową.

XIII. Podsumowanie

Zakres zadań powierzonych Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest bardzo szeroki. Sprawuje ona nadzór nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, higieny żywności i żywienia, produktów kosmetycznych, chemikaliów. Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje szereg działań przeciwepidemicznych mających na celu zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, które występują w naszym otoczeniu. W dalszym ciągu, w porównaniu do lat poprzednich odnotowano wzrost liczby zgłoszeń szczepów bakterii wielolekoopornych (w 2022r. – 11 zgłoszeń, w 2023r. – 23 zgłoszenia, w 2024r. – 73 zgłoszenia). Dużym problemem w obliczu zagrożenia chorobami zakaźnymi jest wzrost liczby rodziców uchylających się od szczepienia swoich dzieci. Szczepienia ochronne są jednym z największych osiągnięć współczesnej medycyny, najskuteczniejszym i najbezpieczniejszym sposobem ochrony przed wieloma chorobami zakaźnymi, a ich stosowanie przyczyniło się do opanowania wielu groźnych epidemii chorób zakaźnych. Z uwagi na niski odsetek uodpornionych, występuje zwiększone ryzyko wystąpienia zachorowań i związanych z nimi powikłań.

Nie mniej jednak, sytuację epidemiologiczną w 2024 roku w zakresie chorób zakaźnych na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego można uznać za stabilną.

W 2024r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie, w ramach sprawowanego nadzoru, przeprowadzili w obiektach zlokalizowanych na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego ogółem 9006 kontroli sanitarnych, wizytacji i dochodzeń epidemiologicznych. W związku ze sprawowanym nadzorem wydano 699 decyzji merytorycznych, 619 decyzji płatniczych, 127 postanowień. Nałożono 115 mandatów karnych na kwotę 34450, 00 zł.

W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym wykonano ogółem 9505 badań, w ramach których wykonano oznaczenia chemiczne, fizyczne, mikrobiologiczne. Pobrano ogółem 8545 próbek. Pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili, m.in. czynności związane z dopuszczeniem do użytkowania 87 obiektów, ogółem rozpatrzono 1216 spraw, zajmując 1272 stanowiska dotyczące całego powiatu krośnieńskiego łącznie z terenem pozostającym w granicach administracyjnych miasta Krosna. Ponadto, pracownicy Sekcji uzgadniali dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Poza działalnością kontrolną realizowane były działania w zakresie edukacji zdrowotnej, promujące właściwe zachowania zdrowotne. Miały one na celu zdobycie lub poszerzenie wiedzy odbiorców, propagowanie zdrowego stylu życia i motywowanie do pozytywnych zmian.

Celem naszych działań jest kształtowanie świadomości z zakresu zdrowia publicznego, między innymi poprzez realizację programów edukacyjnych. W dalszym ciągu w działalności edukacyjnej szczególny nacisk położony był na kształtowanie postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią jakością zdrowotną żywności, aktywnością fizyczną, realizacją szczepień ochronnych, bezpiecznym wypoczynkiem dzieci i młodzieży, paleniem papierosów. Działania edukacyjne realizowane były we współpracy z różnymi podmiotami w lokalnych środowiskach. Podobnie, jak w latach poprzednich działania komunikacyjne prowadzone były poprzez stronę internetową oraz przez media społecznościowe – Facebook, co pozwalało na przekazywanie informacji do odbiorców w krótkim czasie.

Działalność inspekcji sanitarnej to nie tylko działania statutowe, ale także zmiany organizacyjne, wdrożone nowe rozwiązania technologiczne, cyfrowe, które mają zastosowanie w różnych obszarach działalności inspekcji. Wdrożony został m.in. system SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej), który jest rozbudowywany o kolejne moduły : pion żywności i żywienia, oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, higieny środowiska oraz system EZD RP – Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją.

W dalszym ciągu przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie będą realizowane działania mające na celu poprawę stanu zdrowia mieszkańców miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego oraz poprawę stanu sanitarno-higienicznego i sytuacji epidemiologicznej na terenie miasta i powiatu.

Opracowanie:

Beata Pieczonka – Kierownik Sekcji Epidemiologii,

Beata Walczak - Kierownik Sekcji Higieny Komunalnej,

Grzegorz Pelczar – Kierownik Sekcji Higieny Żywności i Żywienia,

Mariola Janas – p.o. Kierownik Sekcji Higieny Pracy,

Katarzyna Cetnarska – Kierownik Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży,

Anita Pelczar - Kierownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,

Małgorzata Gazda - Kierownik Techniczny Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego,

Elżbieta Bućko - Płoszczyca – Kierownik Oddziału Laboratoryjnego.

Zatwierdził: mgr Katarzyna Cetnarska

p.o. Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny w Krośnie